

GMINNE NOWINY

Kwartalnik Gminy Lipnica Wielka
www.lipnicawielka.pl

Egzemplarz bezpłatny
Marzec, Nr 1 (836)/2021

ORAWA Z NIEPODLEGŁĄ 1918 - 1924

*Zwycięstwo Dobra nad Złem rodzi nadzieję na lepszą przyszłość.
Niech refleksja nad tajemnicą Wielkanocnego Poranka będzie
początkiem nowego, lepszego, piękniejszego
i pełniejszego życia, do którego wszyscy tęsknimy i dążymy.
Poprzez te refleksje spowodowane niepowtarzalnym nastrojem
Świąt Zmartwychwstania Pańskiego pragniemy wszystkim
naszym mieszkańcom i sympatykom gminy
życzyć pogodnej, rodzinnej i spokojnej atmosfery w tych
trudnych dla nas wszystkich czasach.*

Przewodniczący Rady Gminy
Lipnica Wielka
mgr Andrzej Karkoszka

Wójt Gminy
Lipnica Wielka
mgr Mateusz Lichosyt

Spis treści:

Rok 2021 Rokiem Emila Mika.....	3
Dom Ludowy im. Jana Bednarskiego.....	4
Prace budowlano-remontowe remizy OSP Lipnica Wielka-centrum	6
Certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji”.....	6
Budżet Gminy Lipnica Wielka na rok 2021	7
Uchwały Rady Gminy Lipnica Wielka	8
Nabór z funduszu dróg samorządowych	11
Druhowie z OSP Lipnica Wielka Centrum z nowym pojazdem	11
Modernizacja placu zabaw i boiska	12
Narodowy spis powszechny 2021	12
Nielegalne wysypiska śmieci!!! – problem w naszej gminie.....	13
Gazyfikacja gminy – rozważany jest wariant rozszerzenia pierwotnie planowanego pierwszego etapu	14
Podpisanie umowy o dofinansowanie mikroprojektu „Odkrywaj z nami Orawę”	14
Elektroniczny System Obsługi Klienta Ebok	14
Montaż „Fotopułapek”	15
500 Plus – Nowy okres zasiłkowy – złóż wniosek. 16	
Jak dbać o dzieci i młodzież w czasie epidemii	16
Co nowego u Orawian w Chicago.....	17
W roku 2020 odeszli od nas	18
Orawa za 100 lat - 2120 rok	19
Teledysk „Przeznaczenie” o losie Józefiny i Emila Mików	20
Film „Orawskie chodniki Emila Miki”	22
Wystawa plenerowa „Orawa 1918-1924”	23
Z archiwum księgozbioru ks. Władysława Pilarczyka	24
Orawskie inspiracje w Gminnej Bibliotece	25
Powstała literacka Mapa Orawy – zapraszamy do odwiedzenia.....	25
Dyplom Małego Czytelnika.....	26
Wystawa oraz wyniki XVIII Gminnego Konkursu Szopek i ozdób bożonarodzeniowych..	27
Wyniki konkursu literackiego „Na orawsko bojke” ..	28
Gra online „Śladami orawskich bohaterów”	28
Konkurs fotograficzny pn. „Ślady historii – miejsca historyczne Orawy”	29
Platforma ibuk Libra	29
Pierwszy orawski audiobook z 2005 roku	29
Mapa i folder turystyczny	30
Dofinansowanie dla projektu orawskiej ścieżki Wacława Felczaka.....	30
Ostatki 100 lat temu	30
Orawska Animacja.....	30
Powstała wirtualna mapa miejsc pamięci.....	31
Mieszkańcy schroniska w Winiarczykowie opowiedzieli swoją historię.....	31
Konkurs historyczny on-line pn. Orawska droga do Niepodległej	32
Małopolska tarcza antykrzysowa – pakiet edukacyjny	32
Liceum lipnickie znowu wśród najlepszych w Polsce. Najlepsze licea – brązowa szkoła 2021...33	
Sukcesy w łyżwiarstwie figurowym.....	33
Sukces w małopolskim konkursie z języka polskiego.....	34
Ekologiczna inicjatywa uczniów klasy VI z SP1....	34
Giganci finansów osobistych.....	34
Gwiazdy naszej historii w Przywarówce	35
„Przygody kota ciepłostawa” – projekt edukacyjny PGE energia ciepła	36
Wiosna mało ciepła	36
Przyleciały szpaki.....	37
Podsumowanie jesieni.....	38
Martyna Lichosyt Mistrzynią Polski w biathlonie	40
Biegi alpejskie na Babiej Górze.....	40
V Turniej Drużyn Strażackich w futsalu na hali sportowej w Lipnicy Wielkiej.....	41

*Śmierć zwała się z życiem i w boju, o dziwy,
choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy.*

- Sekwencja wielkanocna

*Święta Wielkanocne są pięknym i wyjątkowym czasem dla wszystkich wierzących w Chrystusa,
ponieważ Jego ofiara wyjednała nam usprawiedliwienie i otworzyła bramy Nieba.*

*Z całego serca życzymy Wam, Drodzy Parafianie, aby radość ze Zmartwychwstania Jezusa
prowadziła Was do źródła duchowego życia. Niech Zmartwychwstały dotyka Waszych serc
w sakramentach, ale również w wydarzeniach życia codziennego obfitujących we wzajemną
miłość, życzliwość i niewzruszoną nadzieję płynącą z wiary.*

*Życzą duszpasterze parafii
Św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej
Ks. Proboszcz Jerzy Bargiel
Ks. Michał Kwiecień
Ks. Bartłomiej Małek*

*Niech Zmartwychwstanie Pańskie, które niesie odrodzenie duchowe,
nappełni wszystkich spokojem i wiarą, da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość. Obfitych Łask i Błogosławieństw
od Zmartwychwstałego Jezusa oraz pełnych pokoju Świąt Wielkanocnych
z radosnym „Alleluja”.*

*Życzę, aby od Chrystusa Zmartwychwstałego spłynęły najobfitsze
łaski dla wszystkich mieszkańców Lipnicy Wielkiej.*

*ks. Andrzej Pawlak, Proboszcz parafii
św. Jadwigi Królowej w Lipnicy Wielkiej Murowanicy*

ROK 2021 W GMINIE LIPNICA WIELKA

Rokiem Emila Miki

URZĄD GMINY LIPNICA WIELKA
34-183 Lipnica Wielka 518
woj. małopolskie

UROCZYSTA UCHWAŁA Nr XXV/171/2021 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 05.02.2021 roku w sprawie: ustanowienia roku 2021 „Rokiem Emila Miki”.

W roku 2021 obchodzimy 80 rocznicę tragicznej śmierci Emila Miki.

Emil Miki urodził się 15 maja 1896 roku w Lipnicy Wielkiej. Syn Wendelina Miki i Herminy z domu Bosak. Jego ojciec był organistą, kierownikiem i nauczycielem szkoły w Lipnicy Wielkiej. Emil Miki uczęszczał do gimnazjum w Trstenie, a następnie ukończył Seminarium Nauczycielskie z węgierskim językiem wykładowym w Klasztorze pod Zniovom. W latach 1918-1924 zaangażowany w działalność niepodległościową. W 1920 roku pełnił funkcję komendanta Tajnej Organizacji Wojskowej na Orawie.

W rodzinnej miejscowości był organistą, nauczycielem i kierownikiem szkoły. Organizował kursy dla niepiśmiennych dorosłych, zorganizował jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipnicy Wielkiej - Murowanicy, uczył rolników podstawy nowoczesnego sadownictwa i pszczelarstwa. Wraz z małżonką Józefą Mikową przez lata pracowali nad polepszeniem bytu mieszkańców Orawy. Z Lipnicy Wielkiej uczynili jeden z najważniejszych ośrodków kulturalnych regionu.

Będąc niezwykle uzdolniony muzycznie, zorganizował w Lipnicy Wielkiej i prowadził chór, kapelę i orkiestrę dętą. Założył i prowadził pierwszy zespół regionalny na Orawie „Orawiacy”, który był znany w całym kraju, jeździł z występami po Polsce, budząc duże zainteresowanie. Zespół ten już 1927 roku dokonał pierwszych nagrań dla Polskiego Radia. W 1935 roku opublikował utwór sceniczny „Sen bacy” (znany również pod tytułem „Dumanie bacy”), przeznaczony do wykonywania przez zespoły amatorskie. W swoich działaniach kultywował także tradycje orawskiego stroju ludowego. Emil Miki zebrał i wydał orawskie pieśni. Określany jest mianem „Orawskiego Kolberga”.

Pasjonował się techniką. Zbudował odbiorniki radiowe kryształowe i lampowe. Zaprojektował i zbudował w swym gospodarstwie niewielką elektrownię wodną, dostarczającą prąd do szkoły i kościoła. Interesował się również żywo radioelektroniką, skonstruował radiostację krótkofalową. Należał do Polskiego Związku Krótkofalowców.

Jego niezwykle dokonania i dalsze możliwości rozwoju zostały przerwane przez wybuch II wojny światowej. Jako patriota szybko związał się z ruchem oporu, w stopniu porucznika Związku Walki Zbrojnej. Zajmował się łącznością radiową z dowództwem w Londynie. Aresztowany wraz z żoną Józefiną w maju 1941 roku, został osadzony w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz. Zmarł najprawdopodobniej 7 listopada 1941 roku, a jego ciało zostało skremowane.

Chylimy czoła przed niezłomną, patriotyczną postawą, nieopisanym cierpieniem i ofiarą, jaką Emil Miki złożył z miłości do Lipnicy Wielkiej, Orawy i Polski.

Ogłaszając rok 2021 ROKIEM EMILA MIKI pragniemy oddać hołd dla Jego talentu, zaangażowania i poświęcenia. Emil Miki wraz z żoną Józefą symbolizują bowiem obywatelką pracę dla dobra regionu, walkę niepodległościową Orawy i męczeństwo za Polskę.

Niech ideały Emila Miki i Józefiny Mikowej, kultywowane między innymi przez Szkołę Podstawową Nr 2 w Lipnicy Wielkiej - noszącą Ich imię - będą przykładem i zobowiązaniem dla następnych pokoleń lipniczan.

Lipnica Wielka, 05.02.2021 roku

Przewodniczący
Rady Gminy Lipnica Wielka

Andrzej Karkoszka

*Wójt Gminy Lipnica
Wielka Mateusz
Lichosyt ogłasza
Rok 2021 rokiem
Emila Miki.*

Szanowni Państwo

W 2021 roku mija 80. rocznica tragicznej śmierci Emila Miki.

Badacz folkloru muzycznego górali orawskich, autor zbioru pt. „Pieśni orawskie”. Założyciel pierwszego na Orawie zespołu folklorystycznego „Orawiacy”. Prowadził również w Lipnicy Wielkiej orkiestrę dętą i amatorski teatr. Działacz społeczny i oświatowy, folklorysta, konstruktor. W czasie II wojny światowej działał w Związku Walki Zbrojnej; był łącznikiem radiowym z dowództwem w Londynie. Aresztowany przez gestapo, zamordowany przez Niemców w obozie Auschwitz.

Pragniemy, aby rok 2021 był rokiem Emila Miki. Planujemy wiele wydarzeń nawiązujących do działalności tego wybitnego lipniczanina. Musimy godnie uczcić pamięć tego niezwykłego człowieka, naszego „Orawskiego Kolberga”.

Rok Emila Miki rozpoczęliśmy premierą filmu „Orawskie chodniki Emila Miki”.

Wójt Gminy Lipnica Wielka
Mateusz Lichosyt

DOM LUDOWY IM. JANA BEDNARSKIEGO

Dom Ludowy w Lipnicy Wielkiej to symbol i owoc działalności Mików. Duma lipniczan w okresie międzywojennym. Ośrodek dziedzictwa i tożsamości orawskich górali. Placówka Polskości i patriotyzmu.

Plany budowy Domu Ludowego z 1925 r. – ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego

Zaraz po decyzji Rady Ambasadorów z 1920 roku i przyłączeniu części Lipnicy Wielkiej do Polski, w naszej wiosce zaczęła działać polska administracja. Bardzo ważną rolę w rozwoju życia społecznego i kulturalnego odegrało Towarzystwo Szkoły Ludowej. Koło TSL w Lipnicy Wielkiej zostało założone już w 1920 r. Nosiło imię Tadeusza Kościuszki. Funkcję prezesa pełniła Józefina Machay, zaś zastępcy Karol Ślęzak (wójt gminy).

Towarzystwo Szkoły Ludowej na przełomie XIX i XX stulecia pozytywnie zasłużyło się w upowszechnianiu oświaty i kultury nie tylko na wsi, lecz także w bardziej zaniedbanych środowiskach miejskich. Czytelnie, biblioteczki, Domy Ludowe należały do pierwszych trwałych instytucji oświatowych w środowiskach wiejskich. Przez kilka dziesiątek lat upowszechniały one czytelnictwo, rozprowadzały książki i czasopisma, organizowały odczyty, pogadanki i wykłady.[1] Taką funkcję pełniło TSL także w okresie międzywojennym, w wolnej już Polsce.

Głównym celem Koła TSL w Lipnicy Wielkiej była właśnie praca oświatowa pozaszkolna, upowszechnianie

czytelnictwa, zwalczanie analfabetyzmu wśród dorosłych, popularyzacja oświaty wśród najszerzych warstw społeczeństwa wsi oraz wspieranie twórczości regionalnej. Tak o jego działalności w 1921 r. pisała Gazeta Podhalańska: „Niemniej dobrze rozwija się Towarzystwo w Lipnicy Wielkiej pod kierownictwem prezesa Józefy Machajówny i nauczyciela Emila Miki. Urządził do dziś dwa przedstawienia, jasełka, posiada własną stałą scenę.”[2]

Jednym z celów TSL była budowa Domów Ludowych. O potrzebie budowy takich placówek na Orawie, Podhalu i Spiszu pisał dr Władysław Wnęk: „Idea zakładania Domów Ludowych nie jest nowa. Już za czasów zaborczych rozumiano doniosłość stwarzania ośrodków, które umożliwiałyby współpracę kulturalno-oświatową, lecz zarazem zbliżałyby towarzysko – łączyły - rozwijały ducha obywatelskiego oraz poczucie solidarności społecznej. (...) Skromne stylowe domy - posiadające wygodne sale, przeznaczone na zebrania towarzyskie, czytelnię, muzeum, składnice towarów. (...) Odczyty i pogadanki - obejmujące całokształt zagadnień winny zapoznawać młodych i starych

z kulturą Polski- przeszłością i dziełami. Niech młodzież wiejska znajdzie ośrodek, w którym zakwitać będzie kult dla języka, strojów, pieśni, zwyczajów ludowych.[3]

Tę ideę Domów Ludowych bardzo dobrze rozumieli Mikowie. Od początku działalności koła TSL rozpoczęli starania o budowę takiej placówki w Lipnicy Wielkiej. W tych działaniach wspierał ich ks. Ferdynand Machay. To dzięki jego staraniom Lipnica Wielka otrzymała na ten cel pierwsze dofinansowanie z Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.[4] Emil i Józefina Mikowie niestrudzenie zabiegali o wsparcie finansowe na budowę Domu Ludowego. Otrzymali go od Zarządu Głównego Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie, Ministerstwa Pracy i Pomocy Społecznej i ponownie od Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Organizowano także od 1920 roku liczne przedstawienia i spektakle teatralne, na których zbierano fundusze. Liczne zachowane w archiwum Muzeum Tatrzańskiego pisma świadczą o dużym zaangażowaniu i przedsiębiorczości Mików w budowie Domu Ludowego. [5]

Prace budowlane rozpoczęto w 1925 roku. Wtedy to prezes Józefina Mikowa otrzymała od Zarządu Głównego TSL oficjalne zatwierdzenie planu budynku. W piśmie z 6 lipca 1925 r. starostwo spisko - orawskiego pozwoliło lipniczanom na bezpłatne wypalenie cegieł na terenie Jabłonki na cel inwestycji o charakterze kulturalnym i społecznym. W sprawozdaniu finansowym za rok 1925 podaje się takie wydatki: kamienie pod fundament, przywóz cegły, prace murarskie, pomoc murarska, płaca budowniczego, drzewo na więźbę, deski, roboty ciesielskie, eternit.

W następnym roku 20 stycznia 1926 r. podpisana zostaje umowa z Józefem Żurkiem na prace stolarskie, montaż okien i drzwi. W tym roku budynek został oddany w stanie surowym i rozpoczął swoje funkcjonowanie. W sprawozdaniach TSL w Lipnicy Wielkiej właśnie rok 1926 podaje się jako rozpoczęcie działalności Domu Ludowego. Mogły się w nim odbywać już

spektakle teatralne, odczyty, spotkania, oplatki. W sprawozdaniach z działalności za rok 1926 i 1927 Koło TSL z Lipnicy Wielkiej wymienia organizację odczytów, przedstawień, kursów. Tak Zarząd Główny w Krakowie podsumował pracę lipniczan: „Zarząd główny TSL od kilku lat patrzy z całym uznaniem na pełną zapału pracę, koła w Lipnicy Wielkiej i zwraca się do niego z gorącym apelem, by nadal w pracy tej nie ustawał, ale starał się ją jak najsilniej ugruntować na miejscowym terenie, jako specjalnie ważnym ze względu na świeżą przynależność do Państwa Polskiego.”[6]

Prezes Józefina Mikowa nadal zabiegała o fundusze na całkowite zakończenie budowy. Uzyskała je. Tę wspaniałą i wyjątkową, jak na ówczesne czasy, placówkę kulturalną uroczystie otwarto w kwietniu 1928 roku. Domowi Ludowemu w Lipnicy Wielkiej nadano imię działacza niepodległościowego, przyjaciela Orawy, starosty spisko - orawskiego, Jana Bednarskiego. To wyjątkowe wydarzenie odnotowuje Gazeta Podhalańska: „Kto pierwszy raz przychodzi do Lipnicy myśli sobie na pierwszy rzut oka, że to Bank Narodowy albo duży teatr, takiej budowy śmiało może pozazdrościć nawet większe miasto. Na budowę tego domu ludowego potrzebne fundusze dał rząd, TSL i dochody z przedstawień na ten cel się obracały. Tu się nic nie chwala, tu się pracuje. – Nie były zaproszenia rozsyłane, jednak na przedstawienie zgarnęło się mnóstwo ludzi. Sala była po brzegi wypełniona, kiedy to grano „Zrękowiny u Druzgały” teraz w kwietniu.”[7]

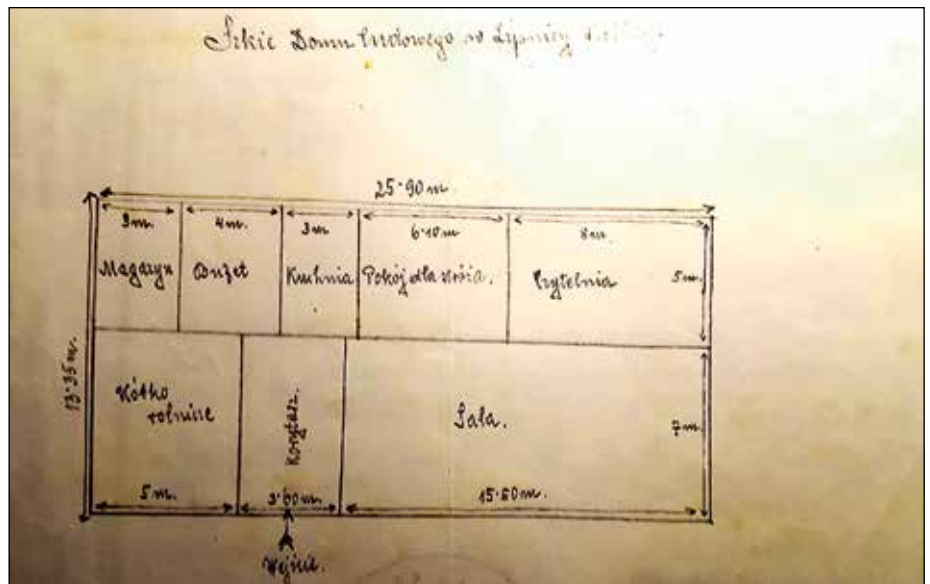
Nowy Dom Ludowy prezentował się imponująco. Od razu stał się chlubą lipniczan. W obiekcie mieściła się sala widowiskowa ze sceną, garderoba, magazyn dla zespołu i orkiestry dętej, kuchnia, bufet, pokój dla stróża, czytelnia z biblioteką, sala dla sekcji rolniczej, dwie sale edukacyjne i korytarz. Obok Domu Ludowego znajdował się ogród warzywny, oraz szkółka drzewek owocowych, prowadzona przez Emila Mikę (w miejscu, gdzie dziś stoi Dom Nauczyciela)[8]. W piśmie z 2 września 1925 r. Zarząd Główny TSL poinformował, że Koło miejscowemu w Lipnicy Wielkiej

przyznano dotację na prowadzenie szkółki drzew.[9]

Kulturotwórcza funkcja pracy Mików była ogromna. Lipnica tętniła życiem. W Domu Ludowym w 1929 r. zorganizowano 7 przedstawień, 1 zabawę i 3 obchody narodowe. W bibliotece wypożyczających jest 80 osób, książek 483. [10] W sprawozdaniu z 1933 roku podano, że w Domu Ludowym zorganizowano obchody narodowe, Święto 3 maja i 11 listopada, 4-19 marca uroczystości w związku z odsłonięciem tablicy Piotra

placówki narodowej i kulturalnej na południowych rubieżach Rzeczypospolitej, jest tem większa, że ze strony czeskiej, nie brak umiłowań, aby silne jeszcze ciążenia ku Słowakom ludności polskiej na Orawie podtrzymać i wzmocnić.

Dlatego miejscowe Koło Towarzystwo Szkoły Ludowej w Lipnicy Wielkiej musiało rozwinąć pracę nad ludem orawskim, a to utworzenie przy Domu Ludowym: biblioteki, czytelnia polskiej, kółka rolniczego, spółdzielni dla zbytu jarek, kółka muzyki ludowej, w projekcie

Plany budowy Domu Ludowego z 1925 r. – ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego

Borowego. Odbyły się cztery przedstawienia amatorskiego teatru, dwa koncerty. Przeciętna frekwencja wynosiła 250 osób, roczna 850. Zorganizowano także trzy zabawy ludowe.[11]

Plac, na którym wybudowano Dom Ludowy dzierżawiono od Skarbu Państwa. Jednak Mikowie od razu starali się o przejęcie terenu na własność TSL. Koło TSL dzierżawiło 20 morgów. Zarząd Główny zwrócił się z prośbą do Prezesa Ministrów o bezpłatne odstąpienie przez Skarb Państwa na rzecz Towarzystwa tych gruntów na działalność statutową organizacji. W piśmie tak argumentuje potrzebę przejęcia tego terenu dla Koła z Lipnicy Wielkiej. „Dom Ludowy w Lipnicy Wielkiej jest już zbudowany i oddany do użytku, przez co stworzono tam ośrodek życia narodowego i społecznego – nieopodal granicy czechosłowackiej. Znaczenie powyższej

jest założenie ochronki dla opuszczonej dziatwy, nadto pola doświadczalnego rolniczego i sadowniczego oraz innych organizacji gospodarczych i społecznych. Przy pomocy tych instytucji spodziewa się miejscowe koło TSL w Lipnicy Wielkiej podnieść ludność gospodarczo i kulturalnie i pozyskać ją trwale dla Polski”.[12]

Z pisma wynika, że parcele dzierżawione przez TSL w Lipnicy Wielkiej należały do roku 1889 do Zuzanny Kellerman. Ziemia ta następnie została wywłaszczona za zaległe podatki i w drodze egzekucji przeszła na własność węgierskiego Skarbu Państwa. Z chwilą przyłączenia tej części Orawy do Polski działki te jako majątek Królestwa Węgierskiego należały do Skarbu Państwa Polskiego.

Dzięki wielkiemu zaangażowaniu Mików Lipnica Wielka mogła poszczycić

się pięknym Domem Ludowym. Jednak kulturę tworzą ludzie a nie obiekty. Dom Ludowy w Lipnicy Wielkiej stał się swoistym centrum orawskiego dziedzictwa za sprawą Emila i Józefiny Mików i wielu wspaniałych lipniczan, ich zaangażowaniu i poświęceniu. To dzięki ich pracy Lipnicę Wielką zaczęto postrzegać jako kulturową stolicę polskiej Orawy.

(oprac. Robert Kowalczyk)

- [1] Jerzy Potoczny, Udział Towarzystwa Szkoły Ludowej w upowszechnianiu czytelnictwa i popularyzacji wiedzy wśród ludu galicyjskiego doby autonomicznej, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pedagogika 23,401-414, 2014, s.414.
- [2] Gazeta Podhalańska nr13, 1921
- [3] Władysław Wnęć, Domy Ludowe na Podhalu, Gazeta Podhalańska, nr 7, 1929.
- [4] Maria Bafia-Bobek, Józefa z Machayów Mikowa Ryś.w: Związek Górali Spisza i Orawy, Nowy Targ 2018,s.169
- [5] Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, sygn.. AR//NO/39, Koło TSL w Lipnicy Wielkiej
- [6] Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, sygn.. AR//NO/39, Koło TSL w Lipnicy Wielkiej
- [7] Gazeta Podhalańska 1928, nr. 18, s.2
- [8] Karol Fitak, Jeszcze raz o Emilu Mice, Gminne Nowiny, nr18/123/2.r 1996,s.3
- [9] Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, sygn.. AR//NO/39, Koło TSL w Lipnicy Wielkiej
- [10] Emil Kowalczyk, Mików imię.. w: Spisz i Orawa, Kraków, 1995, s. 295.
- [11] Tamże
- [12] Tamże

PRACE BUDOWLANO-REMONTOWE REMIZY OSP LIPNICA WIELKA-CENTRUM

Gmina Lipnica Wielka zrealizowała dzięki wsparciu finansowemu w wysokości 30 000,00 zł otrzymanemu od Województwa Małopolskiego zadanie „Prace budowlano-remontowe Remizy OSP Lipnica Wielka-Centrum”.

Całkowita wartość zadania wyniosła 61 200,50 zł.

W ramach realizacji zadania zainstalowano nowy piec na pelet piątej klasy, wykonano roboty budowlane: murarskie, tynkarskie, malarskie, nową posadzkę i wentylację.

www.lipnicawielka.pl

CERTYFIKAT „SAMORZĄDOWY LIDER EDUKACJI”

Gmina Lipnica Wielka otrzymała certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji”. Certyfikat jest jednym z najbardziej cenionych, elitarnych i rozpoznawalnych certyfikatów jakości, jakie może otrzymać jednostka samorządu terytorialnego. Od 10 lat corocznie wyróżniane są najlepsze pod względem polityki oświatowej gminy, powiaty i województwa w Polsce.

Kapituła Konkursu zdecydowała o przyznaniu Gminie Lipnica Wielka - Certyfikatu i Wyróżnienia „Samorządowy Lider Edukacji” w edycji 2020/2021. To szczególnie ważna nagroda, albowiem przyznana zostaje w Jubileuszowej X edycji Programu „Samorządowy Lider Edukacji”.

Certyfikat potwierdza, że uhonorowana nim jednostka samorządu terytorialnego realizuje lokalną politykę edukacyjną w sposób wzorcowy: nowoczesny, innowacyjny, zgodny z potrzebami interesariuszy JST, z uwzględnieniem aktualnych wyzwań demograficznych, kulturowych, gospodarczych i społecznych. Certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji” stanowi potwierdzenie przestrzegania przez JST najwyższych standardów jakościowych w dziedzinie zarządzania lokalną przestrzenią edukacyjną.

Marzena Michalak

BUDŻET GMINY LIPNICA WIELKA NA ROK 2021

Budżet Gminy Lipnica Wielka na rok 2021 został uchwalony w dniu 28 grudnia 2020 roku uchwałą Nr XXIV/157/2020 Rady Gminy Lipnica Wielka. Prognoza dochodów przyjęta w uchwale budżetowej stanowi kwotę **33 849 770 zł** w tym:

- dochody bieżące **31 813 301 zł**,
- dochody majątkowe **2 036 469 zł**.

STRUKTURA DOCHODÓW NA ROK 2021

Limit wydatków budżetowych gminy Lipnica Wielka na 2021 rok zaplanowano na kwotę **36.718.575,00 zł** z tego na:

- wydatki bieżące w kwocie **31.306.650 zł**, co stanowi **85,26 %** wydatków ogółem,
- wydatki majątkowe w kwocie **5.411.925 zł**, co stanowi **14,74 %** wydatków ogółem.

W ogólnej kwocie wydatków bieżących zaplanowano środki między innymi na:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie **18.997.565,71 zł** w tym:
  - wydatki na wynagrodzenia i składki od nich liczone w kwocie **13.530.076,08 zł**,
  - wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostek budżetowych w kwocie **5.467.489,63 zł**,

- wydatki na dotacje na zadania bieżące w kwocie **1.042.000,00 zł**,
- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie **10.716.696,29 zł**,
- wydatki na obsługę długu publicznego w kwocie **100.000,00 zł**,
- wydatki na programy finansowane z udziałem środków UE w kwocie **450.388,00 zł**

W ramach ogólnych wydatków budżetowych będą finansowane:

- zadania własne gminy w kwocie **26.499.672,00 zł**, co stanowi **72,17 %** wydatków budżetowych gminy,
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie ustawami w kwocie **10.206.903,00 zł**, co stanowi **27,80 %** wydatków budżetowych gminy,
- pomoc finansowa dla innych jednostek samorządu terytorialnego w kwocie **12 000,00 zł** co stanowi **0,03%** wydatków budżetowych gminy.

Poniżej zestawiono szczegółową charakterystykę wydatków budżetowych wg działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Nazwa	Kwota
010	Rolnictwo i łowiectwo (infrastruktura sanitacyjna wsi)	350 646
600	Transport i łączność (drogi)	3 292 225
700	Gospodarka mieszkaniowa	141 000
710	Działalność usługowa	45 000
750	Administracja publiczna	3 545 240
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 182
752	Obrona narodowa	1 100
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	104 800
757	Obsługa długu publicznego	100 000
758	Różne rozliczenia (rezerwy)	163 000
801	Oświata i wychowanie	12 024 278
851	Ochrona zdrowia	59 000
852	Pomoc społeczna	1 207 289
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	6 500
855	Rodzina (500+, świadczenia rodzinne i inne)	10 285 221
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 771 574
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 510 520
926	Kultura fizyczna	110 000

oprac. Janusz Pakos
Skarbnik Gminy Lipnica Wielka

W czwartek 18.02.2021 już po raz drugi odbyło się spotkanie online z mieszkańcami i Wójtem Gminy Lipnica Wielka – Mateusz Lichosyć. Niestety czas epidemii przedłuża się i nie ma możliwości zorganizowania bezpośrednich spotkań w poszczególnych sołectwach Lipnicy Wielkiej i w Kiczorach. Dlatego aby umożliwić kontakt z Wójtem na kanale gminy został zorganizowany czat online. Na ostatnim spotkaniu, ostatecznie przedstawiono działania w roku 2020 oraz został przedstawiony plan na rok 2021.

Podczas organizowanych spotkań można poznać obecną sytuację Naszej Gminy, zadać interesujące Cię pytanie oraz zapoznać się z przygotowaną i udostępnioną prezentacją.

Jeżeli sytuacja w kraju nie ulegnie poprawie i nie będzie dalszej możliwości spotkania się w formie tradycyjnej to kolejne spotkanie jest planowane w maju 2021 r.

Transmisja odbywa się na stronie facebookowej Gminy Lipnica Wielka.

UCHWAŁY RADY GMINY LIPNICA WIELKA PODJĘTE W OKRESIE OD 27.08.2020 R. - 05.02.2021 R.

Numer Uchwały	Data	W sprawie
XXI/146/2020	27.08.2020	przyjęcie zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie Gminy Lipnica Wielka
XXII/147/2020	06.10.2020	zmiany w uchwale budżetowej na rok 2020.
XXII/148/2020	06.10.2020	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej
XXIII/150/2020	11.12.2020	przystąpienie Gminy Lipnica Wielka do realizacji projektu w ramach Podziałania 9.1.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.
XXIII/151/2020	11.12.2020	plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, ustalenia specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2021 roku za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez Gminę Lipnica Wielka
XXIII/151/2020	11.12.2020	wyznaczenie aglomeracji Lipnica Wielka
XXIII/153/2020	11.12.2020	przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnica Wielka dla obszaru działek: 9506 i 9507.
XXIII/154/2020	11.12.2020	zmiany w uchwale budżetowej na rok 2020.
XXIII/155/2020	11.12.2020	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej
XXIV/156/2020	28.12.2020	przyjęcie Programu Współpracy Gminy Lipnica Wielka z organizacjami pozarządowymi innymi podmiotami na 2021 rok.
XXIV/157/2020	28.12.2020	Uchwała budżetowa Gminy Lipnica Wielka na rok 2021
XXIV/158/2020	28.12.2020	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lipnica Wielka
XXIV/159/2020	28.12.2020	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2020 rok.
XXIV/160/2020	28.12.2020	przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lipnica Wielka dla obszarów wskazanych na załącznikach graficznych nr 1-15.
XXV/161/2021	05.02.2021	zatwierdzenie Regulaminu Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lipnicy Wielkiej
XXV/162/2021	05.02.2021	Uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.
XXV/163/2021	05.02.2021	Rozpatrzenie petycji łącznej z dnia 14 grudnia i 18 grudnia 2020 roku.
XXV/164/2021	05.02.2021	Zatwierdzenie Planu Komisji Skarg Wniosków i Petycji na 2021 rok.
XXV/165/2021	05.02.2021	Zatwierdzenie plany pracy Komisji Oświaty Kultury i Sportu na 2021 rok.
XXV/166/2021	05.02.2021	Zatwierdzenia planu Pracy Komisji Rewizyjnej na 2021 rok
XXV/167/2021	05.02.2021	Metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości tej opłaty
XXV/168/2021	05.02.2021	Określenie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej
XXV/170/2021	05.02.2021	Wyrażenie zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy części dz. 19666 na rzecz Państwowego Instytutu Geologicznego -Państwowy Instytut Badawczy Oddział karpacki z siedzibą w Krakowie
XXV/171/2021	05.02.2021	Ustanowienie roku 2021 „Rokiem Emila Miki”
XXV/172/2021	18.02.2021	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2021 rok

oprac. A.P.

Zgodnie z Uchwałą nr XXV/167/2021 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 5 lutego 2021 roku w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości tej opłaty, uprzejmie informujemy, że **od 1 kwietnia 2021 r.** podstawowa miesięczna stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi **25 zł** od jednego mieszkańca.

Biorąc pod uwagę wzrost stawki, ustalono dwie możliwości zwolnienia w części z tej opłaty:

1. Zwolnienie dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w wysokości **1,00 zł** dla każdej zadeklarowanej osoby.
2. Zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi rodziny wielodzietna, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny w wysokości **1,00 zł** dla każdej zadeklarowanej osoby posiadającej ważną Kartę Dużej Rodziny.

W związku z powyższym informujemy, że właściciele nieruchomości, którzy chcą skorzystać ze zwolnień, muszą złożyć nową deklarację o wysokości za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W przypadku osób korzystających z obydwu zwolnień, stawka końcowa opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od jednego mieszkańca za miesiąc wynosi 23 zł.

Zgodnie z uchwałą nr XXV/168/2021 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 5 lutego 2021 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, określa się wzór:

1. deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właścicieli nieruchomości i właścicieli domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane przez część roku.
2. załącznika do deklaracji, w formie oświadczenia dla właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy - składanego w przypadku różnicy między ilością osób zameldowanych i zamieszkałych, do którego jest zobowiązany.

PRZYPOMINAMY!

Właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć do wójta deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie **14 dni** od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych.

W przypadku zmiany ilości osób zamieszkujących nieruchomość konieczne jest złożenie nowej deklaracji w terminie **do 10 dnia kolejnego miesiąca**, natomiast w przypadku śmierci mieszkańca do **6 miesięcy** od dnia tego zdarzenia.

DRODZY MIESZKAŃCY!

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm.) każdy właściciel nieruchomości jest zobowiązany do selektywnej zbiórki odpadów. Szczegółowy sposób segregacji określa Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2028).

Odpady segregowane zbierane są z podziałem na cztery główne frakcje + odpady zmieszane:

PAPIER (kolor niebieski)	METALE I TWORZYWA SZTUCZNE (kolor żółty)	SZKŁO (kolor zielony)	BIO (kolor brązowy)	ODPADY ZMIESZANE (kolor czarny)
------------------------------------	--	---------------------------------	-------------------------------	---

Zgodnie z powyższym zachęcamy do zapoznania się z ulotkami dotyczącymi zasad segregacji odpadów komunalnych oraz pobrania aplikacji „Moje Odpady”.

Jeżeli odpady nie będą odpowiednio posegregowane, pracownicy firmy odbierającej mają prawo do pozostawienia odpadów i odmowy ich odbioru, ponadto mają obowiązek zgłoszenia zaistniałej sytuacji do Wójta Gminy.

PRZYPOMINAMY!

przed wrzuceniem papieru do pojemnika/worka należy usuwać wszystkie zszywki, klamerki i elementy metalowe lub plastikowe, kartonowe opakowania i pudła należy poskładać lub zgnieść,

butelki i puszki przed włożeniem do pojemnika należy opróżnić i zgnieść,

szkło przed wyrzuceniem należy opróżnić i usunąć nakrętki i korki.

Więcej informacji można znaleźć na stronie <http://naszesmieci.mos.gov.pl/> oraz na stronie <http://lipnicawielka.pl/>

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW
LIPNICA WIELKA 1-207

Styczeń						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Luty						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Marzec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Kwiecień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Maj						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Czerwiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Lipiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Sierpień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Wrzesień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Październik						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Listopad						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Grudzień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

odbior odpadów zmieszanych - czarny pojemnik oraz odbiór odpadów segregowanych papier, szkło, bioodpady, tworzywa sztuczne i metale
tel. 18 26 345 95 fax 18 26 345 97 e-mail: gmina@lipnicawielka.pl www.lipnicawielka.pl

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW
LIPNICA WIELKA 208-755

Styczeń						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Luty						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Marzec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Kwiecień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Maj						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Czerwiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Lipiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Sierpień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Wrzesień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Październik						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Listopad						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Grudzień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

odbior odpadów zmieszanych - czarny pojemnik oraz odbiór odpadów segregowanych papier, szkło, bioodpady, tworzywa sztuczne i metale
tel. 18 26 345 95 fax 18 26 345 97 e-mail: gmina@lipnicawielka.pl www.lipnicawielka.pl

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW
LIPNICA WIELKA 756-1171 I KICZORY

Styczeń						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Luty						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Marzec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Kwiecień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Maj						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Czerwiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Lipiec						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Sierpień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Wrzesień						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Październik						
Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	So	N</

DODATKOWY NABÓR Z FUNDUSZU DRÓG SAMORZĄDOWYCH

Gmina Lipnica Wielka dzięki dodatkowemu naborowi w 2020 roku z Funduszu Dróg Samorządowych zrealizowała ważne przedsięwzięcia inwestycyjne:

Remont drogi gminnej K362471 w km 0+745 – 1+925 w miejscowości Lipnica Wielka, Gmina Lipnica Wielka. Realizacja zadania, w szczególności polegała na wykonaniu:

Krótki opis	Zakres robót:
Przedmiotem inwestycji był remont drogi gminnej K362471 w km 0+745 – 1+925 w miejscowości Lipnica Wielka, Gmina Lipnica Wielka poprzez wykonanie nawierzchni jezdni, poboczy umocnionych destruktem, korytek betonowych, poszerzeniem jezdni o ok. 0,7m	– Roboty przygotowawcze – Podbudowa – Nawierzchnia – Roboty wykończeniowe
Całkowita wartość przedsięwzięcia	636 803,11 zł
Wysokość dofinansowania z FDS (49,99%)	304 018,00 zł

DRUHOWIE z OSP LIPNICA WIELKA CENTRUM Z NOWYM POJAZDEM RATOWNICZO – GAŚNICZYM

Druhowie z OSP Lipnica Wielka Centrum w sobotę przywitani swój nowy pojazd ratowniczo – gaśniczy z napędem 4x4. Dzięki posiadanym przez strażaków środkom i finansom przekazanym przez Gminę Lipnica Wielka zakupiono samochód do działań w trudno dostępnym terenie oraz przy wypadkach komunikacyjnych. Samochód wyposażony jest m.in. w agregat wysokociśnieniowy ze zbiornikiem na wodę, agregat hydrauliczny, sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz zabezpieczania miejsc wypadków oraz wyciągarke. Zakup to kolejny krok w doposażaniu jednostki Lipnica Wielka Centrum, która decyzją Komendanta Głównego PSP z listopada 2020 roku znalazła się w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym.

(J.D.)

Fot. Grzegorz Rzepiszczak Orawa TV

MODERNIZACJA PLACU ZABAW I BOISKA DO PIŁKI PLAŻOWEJ

Modernizacja placu zabaw i boiska do piłki plażowej
jako atrakcyjnej przestrzeni
sportowo-rekreacyjnej w Gminie Lipnica Wielka

Inwestycja zrealizowana w 2020 r. przy wsparciu finansowym
Województwa Małopolskiego w ramach projektu

„Małopolska infrastruktura rekreacyjno - sportowa – MIRS”

Gmina Lipnica Wielka w 2020 roku dzięki dofinansowaniu z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa - MIRS” zrealizowała projekt pn. „Modernizacja placu zabaw i boiska do piłki plażowej jako atrakcyjnej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej w Gminie Lipnica Wielka”. Całkowity koszt realizacji zadania: 155 319,80 zł, w tym z pomocy finansowej WM 84 540,00 zł., z wkładu finansowego gminy 70 779,80 zł. Mamy nadzieję, że dzięki inwestycji będzie to lokalna strefa aktywności fizycznej.

źródło: www.lipnicawielka.pl

#LICZYSIĘKAŻDY – NARODOWY SPIS POWSZECHNY 2021

W dniu **1 kwietnia 2021 roku**, według stanu na dzień 31 marca 2021 roku, w całej Polsce rozpocznie się **Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań NSP 2021**.

Powszechny spis ludności i mieszkań odbywa się co 10 lat i jest jedynym badaniem, które pozwala na pozyskanie szczegółowych informacji o liczbie ludności, jej terytorialnym rozmieszczeniu, strukturze demograficzno-społecznej i zawodowej, a także o ilościowym i jakościowym stanie zasobów mieszkaniowych i budynkowych. Dane zebrane w ramach prac spisowych są wykorzystywane do opracowań, zestawień i analiz statystycznych, do tworzenia i aktualizacji przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego operatu do badań statystycznych.

Udział w spisie ludności i mieszkań jest obowiązkowy. Pytania dotyczyć będą m. in. charakterystyki demograficznej i aktywności ekonomicznej osób, poziomu wykształcenia oraz stanu i charakterystyki zasobów mieszkaniowych.

Obowiązkiem spisowym objęte zostaną:

- osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające w mieszkaniach, budynkach i innych zamieszkałych pomieszczeniach niebędących mieszkaniami, osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania;
- mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkane pomieszczenia niebędące mieszkaniami.

Metody przekazywania danych:

- samodzielnie za pośrednictwem aplikacji internetowej na stronie internetowej GUS;
- w wywiadzie telefonicznym przeprowadzanym przez rachmistrza spisowego;
- w wywiadzie bezpośrednim przeprowadzanym przez rachmistrza spisowego, jeśli pozwoli na to sytuacja epidemiczna. Jeśli ktoś (np. ze względu na zaawansowany wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność) nie będzie się w stanie samospisać, pomogą mu w tym nasi rachmistrze – bezpośrednio i telefonicznie.

Tożsamość rachmistrza spisowego będzie można zweryfikować kontaktując się z Wojewódzkim Biurem Spisowym w Urzędzie Statystycznym w Krakowie lub właściwym Gminnym Biurem Spisowym.

Ponadto, aby zapobiec sytuacji, w której zobowiązany do spisu mieszkańców Polski nie będzie miał możliwości spisania się samodzielnie, ustawa o NSP 2021 zobowiązuje następujące podmioty do udostępnienia odpowiedniego pomieszczenia i sprzętu do realizacji samospisu: w przypadku naszej gminy, takie miejsce do samospisu zostało zorganizowane w Gminnej Bibliotece Publicznej w Lipnicy Wielkiej.

Wszystkie przekazywane w czasie spisu **dane zostaną objęte tajemnicą statystyczną** – będą należycie i starannie zabezpieczone oraz nie zostaną nikomu ujawnione.

Stosowane przez statystykę publiczną narzędzia oraz procedury w zakresie bezpieczeństwa danych zapewniają całkowitą ochronę gromadzonych informacji. Statystyka publiczna prezentuje jedynie dane wynikowe, których nie można powiązać z konkretnymi osobami.

Więcej informacji o NSP 2021

można uzyskać na stronie internetowej spis.gov.pl, od 15 marca br. dzwoniąc na infolinię spisową pod numer 22 279 99 99 lub w Urzędzie Gminy (Gminnym Biurze Spisowym) dzwoniąc na numer 18/53-100-57 lub numer ogólny Urzędu Gminy 18/26-345-95.

W przypadku dodatkowych pytań związanych z realizacją NSP 2021

w województwie małopolskim można kontaktować się z Wojewódzkim Biurem Spisowym w Urzędzie Statystycznym w Krakowie – tel.: +48 12 42 04 050, email: WBS_Krakow@stat.gov.pl.

Informację przygotował:

*Jan Kuliga – Sekretarz
Gminy Lipnica Wielka*

NIELEGALNE WYSYPISKA ŚMIECI!!! – PROBLEM W NASZEJ GMINIE

Drodzy mieszkańcy,

Z przykrością informujemy, że w gminie Lipnica Wielka trwa nielegalna praktyka podrzucania śmieci do lasów, przydrożnych rowów i innych miejsc do tego nie przeznaczonych. Wśród śmieci można znaleźć m. in. stare meble, gruz budowlany, opony samochodowe, odpady biodegradowalne i inne.

Trudno zrozumieć takie sytuacje, tym bardziej, że w ramach opłat wnoszonych za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy gminy mogą oddać takie odpady komunalne do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Dodatkowo organizowane są zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na terenie gminy realizowany był również program usuwania azbestu, gdzie mieszkańcy nie ponosili żadnych kosztów związanych z utylizacją azbestu.

Zmaganie się z „dzikimi” wysypiskami śmieci jest bardzo kosztowne i pochłania znaczne środki finansowe. Koszty odczuwamy wszyscy, efektem tego będzie podwyżka cen za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pomimo likwidacji nielegalnych składowisk odpadów oraz biejącego sprzętania przydrożnych rowów śmieci wciąż znajdują się tam gdzie nie powinny. Problem dzikich wysypisk można rozwiązać jedynie przy aktywnym współudziale mieszkańców i gminy.

Tego, by śmieci wyrzucać do kosza a nie do lasu wymaga przede wszystkim od nas kultura osobista

jak również obowiązujące przepisy.

Osobom, którym zostanie udowodnione nielegalne pozbywanie się odpadów grozi m. in. administracyjny nakaz usunięcia całego wysypiska śmieci, a dla osób, które tego nie uczynią kodeks wykroczeń przewiduje kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny lub nagany (Dz. U. z 2019 r., poz. 821 z późn. zm.).

Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych mieszczą się na terenie gminnych oczyszczalni ścieków:

1. Teren Oczyszczalni Ścieków w Lipnicy Wielkiej – Lipnica Wielka 1B. Czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-9:00 oraz w każdą pierwszą roboczą sobotę miesiąca w godzinach 9:00-11:00.
2. Teren Oczyszczalni Ścieków

w Kiczorach – Kiczory 3A. Czynne w piątek w godzinach 9:00-10:00.

Regulamin Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gminie Lipnica Wielka przedstawia, które odpady komunalne są przyjmowane, tj.:

- Papier
- Szkło
- Tworzywa sztuczne
- Metale
- Odpady ulegające biodegradacji
- Odpady wielomateriałowe
- Odpady wielkogabarytowe (meble, pralki, lodówki, telewizory itp.)
- Zużyte baterie i akumulatory
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne pochodzące z gospodarstw domowych
- Zużyte opony
- Odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne
- Odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych (przeterminowane leki, chemikalia, termometry rtęciowe, rozpuszczalniki, farby, tusze, kleje, żywice) oraz opakowania po nich.

Na stronie internetowej www.lipnicawielka.pl znajduje się Regulamin Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gminie Lipnica Wielka.

Pamiętajmy, że porządek i czystość w naszym otoczeniu służy nie tylko estetyce, ale także zdrowiu i dobremu samopoczuciu. To od nas zależy, czy zdrowe i przyjazne będzie otaczające nas środowisko.

Kamil Bodzioch

GAZYFIKACJA GMINY – ROZWAŻANY JEST WARIANT ROZSZERZENIA PIERWOTNIE PLANOWANEGO PIERWSZEGO ETAPU

Dziękujemy wszystkim zainteresowanym gazyfikacją gminy za tak liczną obecność podczas dyżuru przedstawiciela Polskiej Spółki Gazownictwa w ubiegłą sobotę. W związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców przyłączami gazowymi rozważany jest wariant rozszerzenia pierwotnie planowanego pierwszego etapu gazyfikacji. Prosimy wszystkich zainteresowanych o jak najszybsze dostarczenie do urzędu wniosków o wydanie warunków przyłączeniowych. Wnioski będzie można składać do dnia 31 marca 2021 roku w budynku Urzędu Gminy lub przysłać na e-mail: gmina@lipnicawielka.pl.

Druk dla domów jednorodzinnych można pobrać w linku na stronie gminy www.lipnicawielka.pl lub otrzymać w urzędzie. Jeśli są Państwo zainteresowani przyłączem do innego typu budynku prosimy o wiadomość mailową z opisem budynku, który miałby zostać objęty przyłączem. Prosimy pamiętać, że wniosek musi być podpisany.

Jakub Dyrz
Z-ca Wójta
Gminy Lipnica Wielka

PODPISANIE UMOWY O DOFINANSOWANIE MIKROPROJEKTU „ODKRYWAJ Z NAMI ORAWĘ”

W dniu 26 stycznia 2021 r. w siedzibie Związku EUROREGIONU Tatry w Nowym Targu, Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt podpisał umowę o dofinansowanie mikroprojektu „Odkrywaj z nami Orawę” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V-A Polska-Słowacja 2014-2020 w wysokości 49 766,54 euro, tj. 85% kosztów kwalifikowanych. Drugostronnie umowę podpisywał Pan Michał Stawarski, dyrektor biura Związku Euroregion Tatra.

Gmina Lipnica Wielka, chcąc zapewnić dalszy rozwój turystyki i współpracę polsko-słowackich projektów wystąpiła z inicjatywą do Obec Bobrov aby zrealizować kolejny projekt. Obecnie w ramach projektu „Odkrywaj z nami Orawę” zmodernizowane zostanie źródło Piotra Borowego oraz plac na polanie pod Babią Górą, gdzie organizowane jest Święto Pasterskie i zatrzymują się tam turyści oraz mieszkańcy Orawy wędrując ścieżkami i szlakami Babiej Góry.

Dzięki temu projektowi uzupełniona zostanie infrastruktura rekreacyjna przy transgranicznych szlakach rowerowych i pieszych, która dać będzie możliwość aktywnego korzystania ze wszystkich walorów Gminy Lipnica Wielka i Orawy.

(E.M.)

ELEKTRONICZNY SYSTEM OBSŁUGI KLIENTA EBOK

Informujemy, że na przełomie marca/kwietnia będą dokonywane odczyty wodomierzy. Istnieje możliwość zgłaszania odczytów poprzez eBOK bądź telefonicznie. Faktury za ryczałt dotyczące zużycia ścieków za I kwartał 2021, czyli od stycznia do marca zawierają dane dostępne do zalogowania się do elektronicznego systemu obsługi klienta eBOK. Daje ona możliwość szybkiego dostępu do informacji związanych z fakturami, podania stanu zużycia wody czy podglądu historii swoich odczytów z wodomierzy.

Aby zalogować się do eBOK-u, należy wejść na stronę www.lipnicawielka.e-zbyt.pl, wpisać login oraz PIN, które znajdują się na fakturze. Po zalogowaniu zalecamy zmianę kodu PIN na swoim koncie. Zachęcamy do korzystania z elektronicznej platformy.

(G.K.)

MONTAŻ „FOTOPUŁAPEK”

Wójt Gminy Lipnica Wielka uprzejmie informuje, że w związku z wypełnianiem zadania publicznego mającego na celu ochronę środowiska, na obszarach terenu Gminy Lipnica Wielka mogą być zamontowane urządzenia do rejestrowania obrazu – tzw. „fotopułapki”.

Dane osobowe w postaci wizerunku (ewentualnie inne dane identyfikacyjne) gromadzone przy pomocy „fotopułapek”, przetwarzane są na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej jako RODO), gdzie przez niezbędne zadania realizowane w interesie publicznym rozumieć należy ochronę środowiska, w tym przypadku ustalenie odpowiedzialnych za nielegalne wyrzucanie odpadów.

Dane z zapisu mogą być ujawnione upoważnionym pracownikom Urzędu Gminy Lipnica Wielka odpowiedzialnym za ochronę środowiska oraz podmiotom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.

Dane osobowe pozyskane z „fotopułapek” mogące stanowić dowód w prowadzonym postępowaniu wobec osób, które naruszają obowiązujące przepisy prawa.

AKTUALNE PRZEPISY DOTYCZĄCE TERMINÓW NAWOŻENIA PÓL ORAZ KOSZT WYWOZU GNOJOWICY W LIPNICY WIELKIEJ

Gmina Lipnica Wielka informuje, że zgodnie z nowym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” terminy nawożenia gruntów rolnych przedstawiają się zgodnie z tabelką umieszczoną poniżej:

Rodzaj gruntów	Rodzaj nawozów	
	Nawozy azotowe mineralne i nawozy naturalne płynne	Nawozy naturalne stałe
Grunty orne	1 marca - 20 października	
Grunty orne na terenie gmin objętych wykazem stanowiącym załącznik nr 2 do Programu	1 marca - 15 października	1 marca - 31 października
Grunty orne na terenie gmin objętych wykazem stanowiącym załącznik nr 3 do Programu	1 marca - 25 października	
Uprawy trwałe	1 marca - 31 października	1 marca - 30 listopada
Uprawy wieloletnie		
Trwałe użytki zielone		

Więcej na ten temat można przeczytać w Obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 września 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania a także w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniom.

(G.K.)

500 Plus – Nowy okres zasiłkowy – złóż wniosek

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej informuje, że okres świadczeniowy 2019/2021 dla osób pobierających świadczenie wychowawcze (500+) trwa do 31.05.2021 r.

Wnioski (wzór wniosku) w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy 2021/2022 (trwający od 01-06-2021r. do 31-05-2022r.) będą przyjmowane:

- drogą elektroniczną od 01-02-2021r. do 31-03-2021r. za pośrednictwem:
  - bankowości elektronicznej
  - profilu zaufanego ePUAP
  - profilu zaufanego PUE ZUS
  - ministerialnego portalu
- drogą papierową od 01-04-2021r.

Z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii COVID-19 oraz w związku z zaleceniami służb sanitarno-epidemiologicznych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej zachęca wnioskodawców do składania wniosków wraz z załącznikami drogą elektroniczną – taka forma nie wymaga wizyty w urzędzie

We wniosku o świadczenie wychowawcze (500+) prosimy o podanie aktualnego adresu e-mail, gdyż na ten adres będzie wysyłana informacja o przyznaniu świadczenia – przyznanie świadczenia nie wymaga wydania decyzji.

Ważne!

- Aby zachować ciągłość wypłaty świadczenia wychowawczego i otrzymać świadczenie w miesiącu czerwcu 2021 r. wniosek należy złożyć w terminie do 30 kwietnia 2021 r.
- Złożenie wniosku do końca czerwca 2021 r. będzie gwarantowało, że świadczenie wychowawcze zostanie wypłacone z wyrównaniem od 1 czerwca 2021 r.
- Natomiast, jeśli osoba ubiegająca się o świadczenie złoży wniosek na nowy okres po 30 czerwca 2021 r. świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało od miesiąca złożenia wniosku.

(OPS Lipnica Wielka)

JAK DBAĆ O DZIECI I MŁODZIEŻ W CZASIE EPIDEMII

źródło grafiki: rajgrad.edu.pl

Nasze dzieci silniej niż dorośli przeżywają trudne emocje. Każde dziecko inaczej radzi sobie w sytuacji zamkniętej szkoły, odwołanych wydarzeń sportowych i kulturalnych oraz izolacji od przyjaciół. Rodziców powinna zaniepokoić każda zmiana dotychczasowego zachowania dziecka, jeśli zaczyna inaczej jeść, wyglądać, jest smutniejsze, nie odzywa się, jeszcze więcej czasu spędza samotnie w pokoju albo jest opryskliwe, rozdrażnione czy smutne.

Dziecko może bać się śmierci, utraty bliskich lub samego zachorowania, dlatego szukajmy wspólnie odpowiedzi na trudne pytania. Nie należy okazywać dzieciom swoich lęków i niepewności, gdyż rodzice muszą zapewnić im poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Wspierajmy dziecko w utrzymaniu kontaktu z rówieśnikami i krewnymi z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego.

Nie pozwólmy dzieciom całkowicie zniknąć w internecie. Szkoła jest pretekstem do ciągłego bycia w sieci, dziecko mówi, że się uczy. Jednak trzeba uważać i sprawdzać, czym się faktycznie zajmuje. Zadbajmy o jego relaks, dobry sen i higienę otoczenia.

Dobre praktyki, które warto zastosować:

- Zachowajcie stały rytm dnia, zwłaszcza jeśli chodzi o porę snu i posiłków
- Niech będzie wydzielony czas na naukę i czas na zabawę/rozrywkę
- Róbcie coś całą rodziną, grajcie w gry rodzinne, jedzcie wspólne posiłki – to dobry moment, by zadbać o prawidłową dietę
- Wyznaczajcie dzieciom zadania domowe, włączajcie je w obowiązki rodzinne
- Zadbajcie o ich zdrowie fizyczne, codzienny ruch np. spacer na świeżym powietrzu, by dziecko nie spędzało całego dnia przed komputerem czy telewizorem
- Zadbajcie o zajęcia i kontakty bez pośrednictwa internetu np. spotkanie z rówieśnikiem z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego
- Rozmawiajcie z dziećmi o przeżywanych trudnościach, dajcie im poczuć, że mają prawo do rozmaitych emocji i będą wysłuchane
- Wspierajcie i okazujcie zrozumienie dla ich smutku i złości

z powodu strat, które opłakują. Jeśli macie wątpliwości jak się zachować, to empatia i wsparcie będą najlepszym rozwiązaniem.

W przypadku poważnych problemów z nauką i zachowaniem dzieci warto skorzystać z pomocy specjalistów, którzy są w stanie wspierać rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi

Bezpłatna pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży na terenie gminy Lipnica Wielka i powiatu nowotarskiego:

Da Vinci Centrum Medyczne - Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży ul. Szpitalna 8, 34-400

Nowy Targ tel. 731 002 112

Allmedica - Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży ul. Kowaniec 2, 34-400 Nowy Targ tel. 18 26 574 88.

Punkt Informacji i Wsparcia dla Rodzin w Lipnicy Wielkiej - dyżur psychologa w drugi wtorek miesiąca w godz. 15.00-18.00 po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z pracownikiem socjalnym tel. 18 26 349 90, 607 819 667.

Bezpłatna pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla dorosłych na terenie gminy Lipnica Wielka i powiatu nowotarskiego.

Punkt Informacji i Wsparcia dla Rodzin w Lipnicy Wielkiej dyżur psychologa w drugi wtorek miesiąca w godz. 15.00-18.00 po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z pracownikiem socjalnym tel. 18 26 349 90, 607 819 667 - dyżur terapeuty uzależnień pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca w godz. 13.00-15.00, tel. 607 167 689.

Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych ul. Szpitalna 14,

34-400 Nowy Targ 18 26 331 81

Opracowała: Agnieszka Stopiak - Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Lipnicy Wielkiej na podstawie pacjent.gov.pl

CO NOWEGO U ORAWIAN W CHICAGO

W dniu 7 marca 2021 roku w Domu Podhalan w Chicago, odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Klubu Babia Góra - Koła numer 48 przy ZPPA. Pani Prezes Anna Palenik serdecznie przywitała wszystkich przybyłych członków Klubu Babia Góra oraz powitała nowe osoby, które wyraziły chęć przynależności do Klubu.

Pani Prezes przedstawiła plan zebrania, następnie podsumowała działalność klubu za rok 2020 oraz nakreśliła kalendarz wydarzeń na następny rok.

Kierownicy poszczególnych grup: Zbigniew Szlembarski - Klub Sportowy Orawa, Maria Jazowska - Liszka - Zespół dziecięcy „Orawa” - podzielili się z nami informacjami na temat działalności tych grup.

Podczas zebrania zostali zaprzysiężeni nowi członkowie Klubu Babia Góra - Alina Bosak, Barbara Sidor. Zaprzysiężenia dokonał Prezes ZPPA - Józef Cikowski.

W czasie zebrania nastąpił wybór nowego Zarządu. Jednak nasz Zarząd jednomyślnie pozostał w tym samym składzie, jedynie dodatkowo doszedł nowy skarbnik, którym została Alina Bosak. Wszyscy jesteśmy bardzo zadowoleni, że Zarząd pozostał w tym samym składzie, a to oznacza, że działa bez zarzutów.

Zarząd zgodnie z wymogami został zaprzysiężony przez Prezesa ZPPA - Józefa Cikowskiego. Podczas zaprzysiężenia obecni byli członkowie naszego klubu oraz przedstawiciele Zarządu ZPPA.

Elżbieta Kucek – korespondent GN z Chicago, fot. Ed Helegda

W roku 2020 odeszli od nas

„Nikt z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie; jeżeli bowiem żyjemy, żyjemy dla Pana; jeżeli zaś umieramy, umieramy dla Pana.

I w życiu więc i śmierci należymy do Pana”

(List do Rzymian 14,7-8)

1. Oliwia Kucek	przeżyła 4,5 roku	:	29. Władysław Garaj	przeżył 58 lat
2. Franciszek Jendruś	przeżył 91 lat	:	30. András Kobylski	przeżył 26 lat
3. Maria Mikłusiak	przeżyła 84 lata	:	31. Andrzej Dziubek	przeżył 25 lat
4. Franciszek Kobylski	przeżył 81 lat	:	32. Stanisław Wojtusiak	przeżył 64 lata
5. Stanisław Kocur	przeżył 67 lat	:	33. Maksymilian Graczyk	przeżył 66 lat
6. Florian Stopiak	przeżył 79 lat	:	34. Józef Kubisiak	przeżył 54 lata
7. Józef Witek	przeżył 84 lata	:	35. Franciszek Łazarczyk	przeżył 67 lat
8. Augustyn Kuliga	przeżył 80 lat	:	36. Joanna Pastorczyk	przeżyła 93 lata
9. Józef Ziemiańczyk	przeżył 64 lata	:	37. Stefan Kisielak	przeżył 83 lata
10. Emil Karkoszka	przeżył 87 lat	:	38. Józefina Pastwa	przeżyła 97 lat
11. Irena Karlak	przeżyła 68 lat	:	39. Sylwia Barbara Lankocz	przeżyła 34 lata
12. Ignacy Symalczyk	przeżył 80 lat	:	40. Emilia Stefania Saletra	przeżyła 80 lat
13. Albin Stopiak	przeżył 92 lata	:	41. Czesława Karlak	przeżyła 85 lat
14. Maria Młynarczyk	przeżyła 82 lata	:	42. Janusz Aleksander Spyрка	przeżył 51 lat
15. Stefania Kucek	przeżyła 60 lat	:	43. Karolina Węgrzyn	przeżyła 85 lat
16. Joanna Karkoszka	przeżyła 82 lata	:	44. Wiktor Kocur	przeżył 80 lat
17. Eugeniusz Wierziak	przeżył 57 lat	:	45. Alojzy Węgrzyn	przeżył 66 lat
18. Jean Bencal	przeżył 84 lata	:	46. Celestyn Adamczyk	przeżył 84 lata
19. Karol Wnę	przeżył 85 lat	:	47. Irena Żurek	przeżyła 99 lat
20. Barbara Anna Wontorczyk	przeżyła 76 lat	:	48. Emilia Jasiura	przeżyła 95 lat
21. Antoni Fitak	przeżył 85 lat	:	49. Karolina Jagielka	przeżyła 98 lat
22. Jan Kobylski	przeżył 55 lat	:	50. Romana Maria Janowiak	przeżyła 50 lat
23. Maria Janowiak	przeżyła 63 lata	:	51. Barbara Bożena Bandyk	przeżyła 42 lata
24. Benedykt Łukasz Konieczny	przeżył 35 lat	:	52. Eugeniusz Kisielak	przeżył 52 lata
25. Ignacy Kuliga	przeżył 75 lat	:	53. Tadeusz Socha	przeżył 53 lata
26. Józef Stanisław Jendruś	przeżył 50 lat	:	54. Aniela Styruła	przeżyła 78 lat
27. Apolonia Dyr	przeżyła 99 lat	:	55. Eugeniusz Jazowski	przeżył 58 lat
28. Jan Dziubek	przeżył 85 lat	:	56. Antoni Michalak	przeżył 57 lat

(B.S.)

Wspomnienie

Tuż przed Świętami Bożego Narodzenia 2020 r., w dniu 22 grudnia w Chicago odeszła do wieczności lipniczanka Irena Habina.

Urodziła się w Lipnicy Wielkiej 13 kwietnia 1934 r. w rodzinie Jazowskich. W roku 1953 rozpoczęła pracę w Prezydium Gromadzkiej Rady w Lipnicy Wielkiej, w charakterze referenta, gdzie przepracowała około 18 lat. Podczas swojej pracy wykazywała wielokrotnie bezinteresowną pomoc w załatwianiu różnych spraw mieszkańcom Lipnicy i Kiczor. Należy nadmienić, że w tamtym trudnym czasie wiele spraw trzeba było załatwić w Nowym Targu.

Pani Irena została zapamiętana przez starsze pokolenie lipniczan, jako osoba bardzo chętna do pomocy przy załatwianiu takich spraw jak np. uzyskanie przepustek do pracy w Czechosłowacji, wyrabianie dowodów osobistych czy odraczanie od służby wojskowej młodych lipniczan oraz wiele innych załatwień.

W roku 1971 zakończyła pracę i wyjechała do Stanów Zjednoczonych. Po bardzo trudnych i usilnych staraniach udało jej się sprowadzić do USA swojego męża Augustyna i piątkę swoich dzieci. Cała rodzina zamieszkała na stałe w USA. Niech dobry Bóg obdarzy Ją miłością wieczną.

(F.K.)

ORAWA ZA 100 LAT - 2120 ROK

Praca Konkursowa „Orawa za 100 lat” w ramach obchodów 100. Rocznicy przyłączenia części Orawy do Niepodległej Polski „Orawa z Niepodległą” I Miejsce – Kategoria Dorosła Kamila Spyrka

Mamo! Spójrz jakie niesamowite widoki! A te góry! Jesteś pewna że jedziemy w dobrym kierunku? – Zachwycał się mój syn Kuba. – Niemożliwe, żeby to miejsce było prawdziwe. Chyba śnię. Nina, proszę, uszczypnij mnie!

Sama nie mogłam uwierzyć własnym oczom, że to naprawdę Orawa. Orawa, opisywała w swoim pamiętniku w 2020 roku moja prababcia Maria jako: „miejsce piękne, ale pełne niedoskonałości, gdzie za kilkoma wyjątkami, nie ma kompletnie nic ciekawego”.

Niecały miesiąc temu, robiłam porządki w swojej domowej biblioteczce i znalazłam stary, zniszczony pamiętnik mojej prababci, która mieszkała w Lipnicy Wielkiej. Zawarte w nim historie, zdjęcia, przeżycia, dokładne opisy tej i sąsiednich miejscowości, tradycji, kultury, tak mnie zafascynowały, że postanowiłam zabrać dwójkę swoich dzieci i wyruszyć w podróż jej śladami. Odkryć tę krainę. Zobaczyć, co przez te sto lat się zmieniło. Czy scalenie w końcu przeszło, czy może nadal jest w trakcie? Czy Orawa idzie z duchem czasów, czy wręcz na odwrót, stoi w miejscu? I, mimo że równie dobrze mogłabym to zrobić w domu, w Warszawie, poprzez kliknięcie jednego przycisku, to doszłam do wniosku, że krótka wycieczka poza zatłoczone miasto oraz doświadczenie wszystkiego na własnej skórze, będzie najlepszym sposobem dla naszej trójki na poznanie naszych korzeni.

Już jadąc ulicami Jabłonki i Lipnicy Wielkiej byłam mile zaskoczona. Po obu stronach można było dostrzec mnóstwo nowoczesnych, przestronnych budynków, domów, sklepów, restauracji, które w idealny sposób komponowały się z otaczającą je przyrodą, drzewami. W oddali znajdowały się liczne wiatraki dostarczające energię, panele słoneczne. Różne znaki zapraszały, bądź też pokazywały drogę do centr rekreacji, wypoczynku, sportu, miejsc kultury, muzeów. Znajdowała się tu nawet mała stacja kolejowa połączona ze Słowacją.

- Nie mogę uwierzyć, że jesteśmy w tym samym miejscu, które opisane jest w pamiętniku - zauważyła Nina.

- Władze gmin, ale i mieszkańcy musieli naprawdę się postarać, by to wszystko powstało – powiedział Kuba.

Obaj byli niezwykle zaciekawieni tym wszystkim. Gdy im oświadczyłam, że wyjeżdżamy na cały tydzień na „pamiętnikową wieś”, a raczej, jak teraz widać, małe miasteczko, byli

zdrzutotani. A teraz nawet ich ulubione gry czy też przyjaciele zostali „odłożeni” na bok.

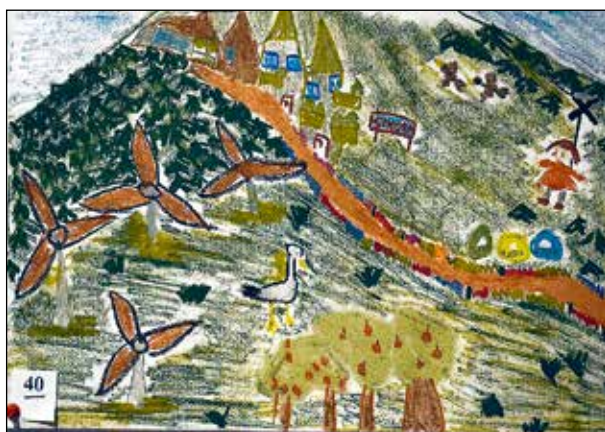
Po chwili dotarliśmy do naszego miejsca zakwaterowania, a mianowicie małych, ekologicznych, w pełni wyposażonych domków u podnóża Babiej Góry, w których praktycznie wszystko działało za pomocą sztucznej inteligencji. Przez duże, przestronne szyby, jeśli dopisało szczęście, można było dostrzec różne leśne zwierzątka albo pooglądać piękne, gwiazdzone niebo. Nieopodal budowane było średniej wielkości uzdrowisko.

Następnego dnia udaliśmy się na naszą pierwszą wycieczkę. Na pierwszy rzut trafiła „Królowa Beskidów”. Na szczyt wyjechaliśmy kolejką górską, wyjeżdżającą ze Słowacji. Widoki były zachwycające. Na szczycie oprócz „kamienno muru”, ołtarzu Maryi i pomnika św. Jana Pawła II” znajdują się jeszcze „teleskopowe szyby”, przez które można obserwować z bli-

iska odległe punkty. Wrażenie robi Jezioro Orawskie z tłumami osób uprawiającymi różne sporty wodne oraz znajdujące się w pobliżu na dużym terenie domki campingowe, kilka małych parków z licznymi atrakcjami oraz basenami. Ze szczytu postanowiliśmy zejść pieszo szlakiem zielonym i zobaczyć „ruiny schroniska, które spłonęło w 1949 r. i od tamtego czasu nikt nie zdążył jeszcze wybudować nowego i raczej już nie powstanie”. Prababcia jednak pomyliła się pisząc to. Bowiem, może

nie w tym samym miejscu, ale trochę niżej, znajduje się piękne schronisko, w którym można nie tylko odpocząć i podziwiać naturę, ale również zapoznać się z historią Orawy na wielu dużych dotykowych ekranach. Są tam także ukazane bieżące wydarzenia jak np. Święto Pasterskie, Dożynki, Orawskie Rodzinne Spotkanie Rekreacyjne, zdjęcia, filmy z nich, a nawet te trwające w danym momencie, jak w naszym przypadku, tradycyjna, orawska Msza Święta.

- To fenomenalne, że w świecie, który pochłonięty jest technologią, odkrywaniem kosmosu, ciągłym zmierzaniem do przodu i nie odwracaniem się za siebie, Orawa zachowała swoją unikalność. Jest praktycznie na równi z innymi miastami na naszej planecie, nowoczesnością, ekologią, a jednocześnie szerzy swoją tradycję, kulturę. Pielęgnowuje je z pokolenia na pokolenie i rozprzestrzenia, pamiętając przy tym o swojej historii – zauważyłam, stojąc tam i mając przed oczami wyobraźni te dwa różne, a jednocześnie te same miejsca na przestrzeni lat. W następnych dniach przekonałam się o swoich słowach. W sobotę po pełnym wrażeń ranku i południu spędzonym na basenie i lodowisku przy granicy polsko – słowackiej, moje pociechy udały się do kina w Lipnicy

Wielkiej, ja natomiast wybrałam się do „Orawskiego Teatszyku”. Byłam uradowana, że mogłam pooglądać dwie orawskie sztuki w wykonaniu Orawskiej Grupy Teatralnej im. dra Emila Kowalczyka wystawione z okazji 200 – lecia przyłączenia Orawy do niepodległej Polski, zobaczyć tradycyjne stroje, posłuchać gwary. „Otello po orawsku” przywołał rok 2020, tamtejsze realia, osobowość mieszkańców. Natomiast „Syćko sie zminio, albo niy” pokazało rok 2120, współczesne podejście do życia oraz wszystkie podobieństwa i różnice, które nastąpiły w trakcie tego wieku. I szczerze muszę przyznać, że uśmiełam się jak nigdy, bo wszystko wokół może się zmieniać, ale Orawianin zostanie Orawianinem.

W niedzielę przypadły natomiast oficjalne obchody tej jakże niezwykle ważnej uroczystości. Wraz z dziećmi wypożyczyliśmy rowery i wyruszyliśmy na uroczystą Mszę do kościoła św. Łukasza. Po drodze mogliśmy dokładnie porównać Lipnicę prababci Marii z miasteczkiem, w którym się znajdowaliśmy. Wszędzie były chodniki, ukończone drogi, oświetlenie wraz z kamerami bezpieczeństwa, ścieżki rowerowe, piesze szlaki na liczne łąki, chatki, punkty obserwacyjne. Koło szkół znajdowały się boiska, hale sportowe, place do uprawiania różnych sportów, mini parki, place zabaw, kawiarnie, a to wszystko w połączeniu z naturą, zielenią, której wszędzie było dużo. Bardzo spodobało mi się, że obok nowoczesnych budynków, znajdowały się jeszcze stare, drewniane domy, ogromna biblioteka czy ratusz wybudowane na ich wzór. A na każdym kroku powiewała flaga Polski, godło Orawy oraz Lipicy Wielkiej. Zauważyć można było, że również i ludzie są tu bardziej szczęśliwsi niż w innych miejscach, pełni życzliwości, dobroci, pozbawieni nieustannego stresu i napięcia. Żyją, ciesząc się wszystkim dookoła. Widać, że ciągle rozwijająca się technologia ułatwia im funkcjonowanie, ale nie opierają się tylko i wyłącznie na niej. Cieszą się po prostu sobą nawzajem, życiem.

Msza była nieprawdopodobnie uroczysta, z tradycyjnymi strojami, pieśniami i chórem. Czułam się jakbym przeniosła się do miejsca żyjącego według własnych zasad. Krainy dostępnej tylko dla nielicznych. Myny moich dzieci pokazywały, że również i one są wzruszone, doświadczając tego wszystkiego, całym ich ciałem i duszą. Następnie wszyscy zebrani udali się na uroczyste otwarcie Kapsuły Muru Pamięci Orawskich Ojców Niepodległości z 2020 r. oraz zakopanie nowej, z 2120 r.

Po całym tygodniu zwiedzania, odkrywania Orawy i jej wszystkich uroków, wracaliśmy do domu, ale nie na długo. Bowiem dzieciaki, ale i ja byliśmy tak zachwyceni Orawą, wszystkim co odkryliśmy do tej pory oraz nowo poznanymi przyjaciółmi, że po długich rozmowach postanowiliśmy się tu wprowadzić i zacząć na nowo w pełni żyć i czerpać z tego jak najwięcej, a to jest idealne miejsce, by tego dokonać.

Kamila Spyрка

TELEDYSK „PRZEZNACZENIE” O LOSIE JÓZEFINY I EMILA MIKÓW

Niezwykle miło nam poinformować, iż wreszcie nastąpiła odsłona teledysku „Przeznaczenie” o losie Józefiny i Emila Mików, produkcji opartej na naszych orawskich muzycznych i aktorskich talentach.

Projekt „Przeznaczenie” powstał z inicjatywy Karoliny Kowalczyk, Renaty Martyniak i ks. Damiana Obrala w ramach działania Ora#Wa Power we współpracy z Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej i Stowarzyszeniem Rozwoju Orawy. Postać grająca w nim rolę pierwszoplanową należy do najbardziej zasłużonych dla Orawy „wojennych” kobiet. To właśnie Józefinie Mikowej przyszło żyć w czasach, które odcisnęły na Polakach olbrzymie piętno, a wspomnienia po wojennej gehennie nie pozwoliły im długo obudzić się z letargu.

Dlaczego właśnie Józefina? Dlaczego o niej nie wolno milczeć? Odpowiedź jest prosta – to nie była zwykła kobieta. Ona stworzyła historię, której czas nie może zatrzeć. Orawianie znają Jej życie, które spisano w różnych źródłach, a ci najstarsi do dzisiaj głoszą o Niej świadectwo, pozwalając sobie na nazywanie Jej świętą. Zasługi Mikowej dla Orawian ówczesnie żyjących były nieocenione. O Jej potężnej sile woli pomagania innym i niezachwianej wierze w Boga można by pisać poematy.

„Życie ciynzkie Mików to serce Orawy” słyszymy w piosenke... Niewątpliwie ciężkie było Ich życie. Splot militarnych okoliczności i decyzji politycznych zburzył dotychczasową prężną działalność Józefy i Jej męża Emila na rzecz swojego regionu, ale Ich aktywność patriotyczna i społeczna nie ustępowała. Poświęcili się swojej małej ojczyźnie do końca. Mikowa przez górali orawskich słusznie została nazwana „Królową Orawy”, stając się też symbolem walki niepodległościowej oraz męczeństwa. Przebywając w krakowskim więzieniu, mimo tortur, katuszy, była niezłomna. Uparcie milczała podczas przesłuchań, ratując w ten sposób wielu ludzi. Więzienna sceneria, cęła, chleb, jak psu, rzucony Józefinie do stóp... Podnosi go w geście świętości, całuje

z najwyższą czcią, jakby trzymała w rękach Chrystusa. Dla Niej ten kawałek nie jest zwykłym pożywieniem, którego jakże pragnęła, cierpiąc głód. To komunie, prawdziwe zaspokojenie duchowego pragnienia zjednoczenia się z Bogiem. Jakże mocna była Jej więź z Jezusem, jakże kochała krzyż, którym Ją bito podczas jednego z przesłuchań.

„Z Tobą, Orawo, idym pod rynke, bije serce, życie bije, siła jest we mnie...” Słowa piosenki dźwięczą w uszach i skłaniają do refleksji. Tak, Józefa szła pod rękę z Orawą, żyła pełnią życia, była w Niej niesamowita siła, oddanie. Miała „wielkie” serce. Mikowa to autorytet prawdziwej miłości do ojczyzny i bliźniego. To służebnica do ostatniego tchnienia wierna Bogu i swoim przekonaniom. Kobieta nieustraszona, wytrwała, wielka duchem i charakterem. Za cel swojego życia obrała sobie miłość do ludzi i Boga, pracę oraz służbę. Któż z nas gotów jest dzisiaj na takie poświęcenie? Kto „Boga, honor, ojczyznę, odwagę, pokorę” dzisiaj stawia na piedestale wartości życiowych?

Zatem z kim powinna kojarzyć się nam bohaterka teledysku? Współczesny człowiek, napotykając na przeciwności losu, ma za zadanie uczyć się od niej cierpienia, wiary i nadziei. Jej życie niech będzie dla nas drogowskazem w dążeniu do świętości.

Orawscy Muzycy w Projekcie „Przeznaczenie”:

- Łukasz Bandyk – trąbka, śpiew
- Paweł Czaja – altówka
- Tomasz Drabina – akordeon
- Dawid Janowiak – śpiew
- Karolina Kowalczyk – śpiew
- Marcin Kowalczyk – skrzypce
- Konrad Lach – perkusja
- Kuba Misiniec – pianino
- Tomasz Misiniec – kontrabas, gitara basowa
- Jonasz Pieronek – skrzypce
- oraz przyjaciele z Orawy

Muzyka i aranżacja – Tomasz Drabina

Słowa – Robert Kowalczyk, Karolina Kowalczyk, Tomasz Drabina

Nagrań dokonano w Chabakoovka Studio (Rabka Zdrój)
Produkcja: Ora#Wa Power we współpracy z Darkiem Budkiewiczem

Miks i Mastering: Rafał Nowak S-tone Studio (Sosnowiec)

W teledysku wystąpili:

Maria Dominika Wachałowicz Kiersztyn jako Józefina Mikowa
 Grzegorz Rzepiszczak jako Emil Mika
 oraz Bronisław Bandyk, Kamil Bodzioch, Jakub Jabłoński, Magdalena Kostrzewa-Smreczak, Emilia Kowalczyk, Jan Kowalczyk, Marcin Kowalczyk, Robert Kowalczyk, Ewa Magiera, ks. Damian Obrał, Patryk Rudnicki, Jan Smoliński. Grupa rekonstrukcyjna PGRH zp. „Błyskawica”

ponadto w materiałach archiwalnych wystąpili:

Łukasz Bandyk, Janusz Krzyś, Eugeniusz Lichosyt, Łukasz Miłkusiak, Krzysztof Pieronek, Jan Świdroń

Zdjęcia, postprodukcja: Michał Działko 77 PRO CREATIVE

Zdjęcia archiwalne oraz ze studia nagrań:

Beti&Bobass, Bronek Kowalczyk (Orawa tv), Paweł Pastwa (Orawa tv)

Scenariusz i reżyseria: Ora#Wa Power

Specjalne podziękowanie dla Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej za udostępnienie obiektu oraz Gminy Lipnica Wielka

Tekst:

INTRO

To moje serdeczko na dwoje się dzieli
 1/ Orawskie chodnicki powiedo mnie w dal
 tutok nowe życie od dolin do hol
 Źródło tutok bije rodzo sie nadzieje
 Pasterzy wołanie: „my som Orawianie”

Refren

Z Tobom Orawo idym pod rynke
 Biję serce, życie bije, siła jest we mnie
 Popod hole, ku dolinie, ku przeznaczeniu
 Sukom w Tobie ino ognia, a nie popiołu
 2/ Życie cinyzkie Mików to serce Orawy
 W celi chleb to Krystus, śmierć za Polske wolno
 Bóg, honor, ojczyzna, odwaga, pokora
 Świynto Józefino być mi drogowskazem

Refren

3/ Wiara ojców silno choć przydzie cierpienie
 wojny, głód, i mór, za chlebem wygnanie
 ciardaś downo nuta, i chodnik do prawa
 tak się rodzi we mnie od nowa Orawa
 4/ Dzisiok mój chodnicek precki idzie dalej
 jedna strónka płace, drugo się weseli.
 co było, co będzie, siła przeznaczeniu
 iść na przekór światu ku radości życia

Refren

CODA

Jedna strónka płace drugo się weseli

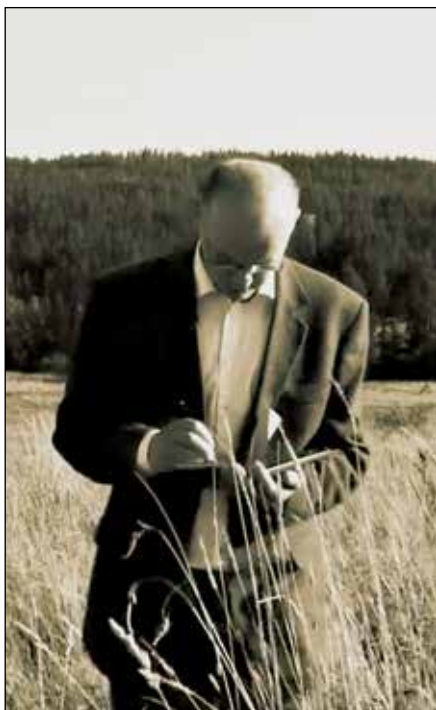
(Ora#Wa Power)

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu
„EtnoPolska 2020”

FILM „ORAWSKIE CHODNIKI EMILA MIKI”

Z przyjemnością prezentujemy Państwu film „Orawskie Chodniki Emila Miki”.

Film w reżyserii i wg scenariusza Roberta Kowalczyka, a zarejestrowany przez ekipę Orawa TV, to filmowa opowieść o poszukiwaniu dawnej Orawy, jej zapomnianych już zwyczajów i melodii. Ścieżkami lipnickiego pasterza z utworu „Sen bacy” podąża Emil Miki, by odnaleźć i zapisać to co pod Babią Górą jest najpiękniejsze. W filmie pojawiają się orawskie obyczaje m.in. sprzącka, pasienie wołów i owiec, święto pasterskie, wielkopostne zwyczaje, płóciennictwo.

W filmie wystąpili

(w kolejności alfabetycznej):

Bronisław Bandyk, Łukasz Bandyk, Dominik Bodzioch, Kamil Bodzioch, Paweł Czaja, Krzysztof Heteniak, Jan Kowalczyk, Karolina Kowalczyk, Marcin Kowalczyk, Robert Kowalczyk, Janusz Krzyś, Eugeniusz Lichosyt, Ewa Magiera, Katarzyna Magiera, Łukasz Mikłusiak,

Krzysztof Pieronek, Jonasz Pieronek, Patryk Rudnicki, Grzegorz Rzepiszczak, Jan Smoliński, Jan Świdroń, Eugeniusz Węgrzyn, Orawska Grupa Teatralna oraz Zespół Orawianie im. Heródka pod kierownictwem Eugeniusza Karkoszki, Zespół Małolipnicka Rodzina Kolpinga pod kierownictwem Magdaleny Kostrzewa-Smreczak, Zespół Orawskie Dzieci pod kierownictwem Teresy Baniowskiej.

Podziękowanie za udostępnienie obiektów:

Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzyicy Górnej, Babiogórski Park Narodowy, Kościół p.w. św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej, Agroturystyka Orawska Knieja w Kiczorach

Muzyka: Kapela Muzyka Orawska w składzie: Paweł Czaja, Krzysztof Heteniak, Karolina Kowalczyk, Marcin Kowalczyk, Tomasz Misiniec, Jonasz Pieronek

w utworach na podstawie zapisów nutowych Emila Miki:

Dumie baca dumie

Boże mój, Boże mój

Na górze na dole

Bieremy bieremy

Realizacja dźwięku: Audio Master Grzegorz Studencki

Zdjęcia: Bronisław Kowalczyk, Kamil Kuś, Piotr Lichosyt, Paweł Pastwa, Grzegorz Rzepiszczak

Montaż: Tomasz Kozioł

Scenariusz i reżyseria: Robert Kowalczyk

Film zrealizowano w ramach projektu Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej pn. „Orawa tradycją silna” dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „EtnoPolska 2020” Lipnica Wielka 2020

(K.K.)

Wystawa pt. „Orawa 1918-1924” powstała w ramach projektu „Czy Orawa Pamięta? 100. rocznica włączenia części Orawy do niepodległej Polski” Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie - zadania publicznego współfinansowanego ze środków Ministra Obrony Narodowej.

WYSTAWA PLENEROWA „ORAWA 1918-1924”

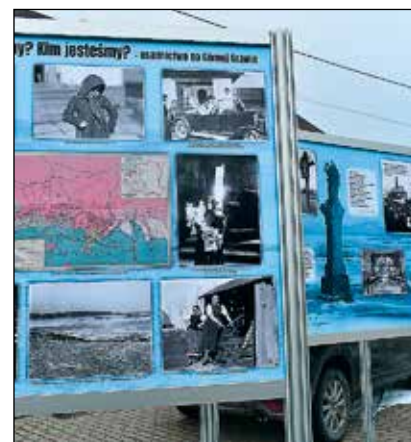
Mamy dla Państwa kolejną bardzo ciekawą wystawę plenerową do oglądnięcia. Jej tytuł to „Orawa 1918-1924”, a jej autorem jest Pani Małgorzata Liśkiewicz. Wszelkie nasze działania, w tym opracowanie i zaprezentowanie wystawy, służą zwiększeniu świadomości na temat wydarzeń związanych z odzyskaniem niepodległości i drogą do Polski Orawy i są nakierowane na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.

Wystawa plenerowa powstała w ramach projektu „Czy Orawa Pamięta? 100. rocznica włączenia części Orawy do Niepodległej Polski” Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie - zadania publicznego współfinansowanego ze środków Ministra Obrony Narodowej.

Koordinacja projektu: Karolina Kowalczyk

Zachęcamy do oglądnięcia, chwili zadumy i refleksji. Jest ona wyeksponowana przed budynkiem Domu Ludowego w Lipnicy Wielkiej - Centrum.

tekst i foto K.K.

Ojcowizna to nie tylko ziemia i własność, ale przede wszystkim dziedzictwo duchowe, kultura i tradycja naszych przodków. Określa, skąd przybywamy i kim jesteśmy. Znajomość tego dziedzictwa pozwala zachować tożsamość i budować wspólnotę ludzi świadomych swoich korzeni i otwartych na świat.

W 2018 r. rozpoczęto świętowanie 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, co stało się inspiracją dla gminy Lipnica Wielka dla odkrywania i prezentowania historii orawskiej ojcowizny, sięgającej swoimi polskimi korzeniami jeszcze dawniejszych dziejów. Mieszkańcy Lipnicy Wielkiej, przyjaciele i sympatycy naszej gminy od lat uczestniczą w licznych projektach i programach angażujących Orawian w przywracanie pamięci o ich przodkach. Celem tych działań jest przypomnienie, że od pierwszych dni listopada 1918 r., *gdy cała Polska jeszcze spała*, mieszkańcy polskich wiosek na Górnjej Orawie opowiedzieli się za przyłączeniem do *wielkiej, katolickiej Polski*. Mieli także znaczny udział w kształtowaniu się granic II Rzeczypospolitej i przynieśli do ojczyzny szczególną, niepowtarzalną energię kulturową.

Wystawa, do obejrzenia której serdecznie zapraszam, przywraca pamięć

o tej części ojcowizny, która dotąd pozostawała zapomniana. Narracja prowadzi od najwcześniejszych dziejów Orawy i opowiada o pochodzeniu osadników zakładających orawskie wsie. Nie zapomina o okresie wynaradawiania Polaków na Górnjej Orawie, aż do węgierskiego spisu ludności w 1910 r., kiedy 96,1 % mieszkańców naszej części trzciańskiego powiatu określiło się Polakami. Główny akcent wystawy położony jest na dzień 5 listopada 1918 r. kiedy to w poczuciu świeżo odzyskanej wolności górale opowiedzieli się za Polską – i ta Polska do nich przyszła. Wystawa przypomina o powszechnym oporze wobec okupacji czechosłowackiej – od zwykłych ludzi sprzeciwiających się terrorowi, po żołnierzy Legii Spisko – Orawskiej (200 osób) i Tajnej Organizacji Wojskowej (ok. 600 osób w 36 orawskich miejscowościach). O skali zaangażowania Orawiaków świadczy liczba przyznanych im potem przez II RP Krzyży i Medali Niepodległości – odznaczono ponad 115 osób. Wyróżniani byli zatem nawet 3 razy częściej od średniej liczby odznaczeń w całej Polsce.

Naszym obowiązkiem jest pamiętać, a przywilejem wiedza o tym, kim jesteśmy.

*Musimy zatem wiedzieć
policzyć dokładnie
zawołać po imieniu
opatrzyć na drogę*

Z. Herbert

Pan Cogito o potrzebie ścisłości

Gmina Lipnica Wielka stara się wydobyc z niepamięci i zebrać jak najwięcej informacji o uczestnikach tamtych wydarzeń i ich działaniach. Dlatego w imieniu swoim i osób dokumentujących orawską historię proszę o przekazywanie wszelkich, najdrobniejszych nawet informacji, uwag, uzupełnień, sprostowań do znajdującego się na końcu wystawy spisu Orawiaków zasłużonych dla sprawy niepodległości Polski (1918-1920). Dotyczy to dat i miejsc urodzenia, śmierci i miejsc spoczynku, prawidłowego zapisu nazwisk, a przede wszystkim informacji o osobach pominiętych. Proszę o przekazywanie wiadomości do pani Karoliny Kowalczyk z Gminnego Centrum Kultury na **adres mailowy: kultura@lipnicawielka.pl, adres pocztowy: 34-483 Lipnica Wielka 521 lub telefonicznie: +48 18 26 346 38.**

Wójt Gminy Lipnica Wielka
Mateusz Lichosyt

Od Autora

Najbardziej naturalne pytania o historię zadają dzieci. Pytają o to, skąd się wzięły, kto urodził Tatę, jak umarł Dziadek i czy Babcia też miała mamę. W wielu ludziach pozostaje to pragnienie poznania wspólnoty historycznej, z której pochodzą. Latami tropią ślady przodków nawet na innych kontynentach, badają metryki i księgi parafialne. Rośnie popularność drzew genealogicznych, opisywania swojej rodzinnej historii, słowem: poszukiwania korzeni, z których się wyrasta i które kształtują osobę. *Każda istota ludzka potrzebuje licznych korzeni* – napisała Simone Weil. Za pośrednictwem wystawy, a wkrótce także i książki chciałabym pokazać, jak ciekawe, bogate i wyjątkowe są korzenie naszej orawskiej wspólnoty.

Serdecznie dziękuję Pani Romanie Górnisiewicz z Jabłonki za pomoc w docieraniu do informacji o zasłużonych, a zapomnianych Orawiakach. Pani Lucynie Borczuch z Jabłonki dziękuję za udostępnienie zdjęć z kościoła w Orawce i informacje o ks. Jabłońskim. Panu Łukaszowi Wiaterowi z Podwilka dziękuję za możliwość zapoznania ze zdjęciami mapy obwodów Tajnej Organizacji Wojskowej oraz wniosków odznaczeniowych Franciszka Olesiaka, dwóch Franciszków Surowczyków i Karola Lichosyta (z Centralnego Archiwum Wojskowego).

Szczególne podziękowania należą się Panu Profesorowi Jerzemu Roszkowskiemu z Krakowa, Panu Profesorowi Tadeuszowi M. Trajdosowi z Warszawy, a także Markowi Skawińskiemu ze Związku Podhalan za uwagi i dyskusje.

Karolinie Kowalczyk i Robertowi Kowalczykowi z Lipnicy Wielkiej dziękuję za wspieranie i rozumienie, że:

*(...) przecież w tych sprawach
konieczna jest akuratność
nie wolno się pomylić
nawet o jednego*

*jesteśmy mimo wszystko
stróżami naszych braci
Z. Herbert, Pan Cogito o potrzebie ścisłości*

(Małgorzata Liśkiewicz)

Z ARCHIWUM KSIĘGOZBIORU KS. WŁADYSŁAWA PILARCZYKA

Ryszard Remiszewski
Zapiski lipnickie

Idzie kula bez dziedzine

Niezwykle ciekawym zjawiskiem zakorzenionym głęboko w tradycji wsi Lipnica Wielka był swoisty obieg informacji pomiędzy sołtysiem a najdalszymi przysiółkami.

Sołtys – jako najwyższa władza wykonawcza we wsi musiał w jakiś sposób sensowny dotrzeć do każdego mieszkańca, przekazać informacje, wydawać polecenia. Czynił to poprzez pośredników zwanych bozennikami.

Wieś składała się z ról, role ze sznurów. Gazdowie zamieszkali na jednej roli wybierali spośród siebie bozennika, odpowiedzialnego za kontakt z sołtysiem i drożność informacji. Sołtys do swojej pomocy miał dodatkowo osobistego bozennika, zwanego dziedzińskim, który zgłaszał się codziennie po polecenia do sołtysa.

Bozennik pracował społecznie, cieszył się dużym poważaniem i nie było gadania, czy sprzeciwu, gdy wyznaczał obwody (forszpocety) do przywiezienia notara, lekarza, czy nauczyciela. Reprezentowanie gazdów z roli było zaszczytem i wyróżnieniem, sprawiało mu satysfakcję.

Jak w praktyce (technicznie) wyglądał obieg informacji? Sołtys zobowiązany do przekazania informacji gazdom, wydawał polecenia bozennikowi dziedzińskiemu, który powiadamiał pierwszych dwóch bozenników po obu stronach roli sołtysiej. Bozennicy ci reprezentujący dwie najbliższe role (centralnie położone) często otrzymywali informacje wprost od sołtysa. Informowali oni gazdów ze swojej roli, a następnie przekazywali informację bozennikom z sąsiednich ról. Tamci postępowali podobnie.

W ten sposób wiadomość przekazywana była równocześnie w dwóch kierunkach – w dół i w górę wsi. Mówiło się

wówczas, że „idzie kula bez dziedzinie”. Toczyła się „kula” od chałupy do chałupy, aż dotarła do „kóniecznyk” Kicor i Przywarówki. Zdarzało się czasem, że „kula” nie dochodziła, „straciła” się gdzieś po drodze. Odpowiadał wówczas za niesolidność bozennik przed sołtyssem.

Jakież wieści toczyła „kula”? Dotyczyły one najczęściej spraw z życia wsi. Na przykład sadzenie drzew w lasach urbarialnych. Odrabianie szarwarku, przydziału drzew do ściniki w lasach urbarialnych, a nawet jak po II wojnie światowej zbieranie stonki ziemniaczanej, co może nas teraz śmieszyć.

Przedostatnim dziedzicznym bozennikiem był Wiktor Krzyś, a ostatnim Karol Bandyk Inrycek. Krzyś pełnił funkcję bozennika w trudnych czasach wojennych. To on, gdy wybuchło latem 1944 powstanie słowackie, z polecenia lipnickiego notara Reusa, rozlepił na chałupach plakaty i ogłoszenia agitujące do powstania. Na szczęście zakończyło się na pogróżkach i zerwaniu rozwieszonych plakatów. Sołtyssem był wówczas Karol Ślezak, który wraz z Krzysiem należeli przed wojną do znanej orkiestry wiejskiej Emila Miki.

Instytucja bozennika znakomicie uzupełniała inną tradycyjną formę przekazywania informacji, jaką jest zachowane do dziś zebranie wiejskie. Po niedzielnej mszy świętej przed kościołem sołtys zwracając się do zebranych – „uczciwi gazdowie” (w czasie okupacji poctivi gazdowie) – przekazywał ważne informacje. Zebranie najczęściej zamieniało się w sejmik, dominował krzyk i rejwach, kłócono się, ale najczęściej dochodzono do wspólnych wniosków.

Oba sposoby przekazywania informacji, obrośnięte tradycją, stanowiły ważny element w życiu codziennym wsi. Podawanie informacji przez sołtysa w niedzielę mieszkańcom wsi, stosuje się także obecnie.

Harnaś 13, rok 1986

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

ORAWSKIE INSPIRACJE W GMINNEJ BIBLIOTECE

Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej została beneficjentem programu MKIDN 2021 „Partnerstwo dla książki”. W związku z tym, już w kwietniu, rozpocznie się realizacja zadania pn. „Orawskie inspiracje”. W ramach projektu zostaną zorganizowane: warsztaty tworzenia gry mobilnej na podstawie orawskich legend i podań, warsztaty fotograficzne i wystawa plenerowa – książka w pejzażu Orawy, warsztaty filmowe i nagranie etudy filmowej tematycznie związanej z orawską literaturą regionalną, młodzieżowe czytanie performatywne na Orawie utworów Cypriana Kamila Norwida w 200. rocznicę urodzin poety, zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży, tworzenie orawskiej książki obrazkowej.

Strategiczne cele programu to zarówno poprawa dostępu do książki w jej wszystkich formatach, jak i wzmocnienie kulturotwórczej roli księgarń i bibliotek.

(gbp)

POWSTAŁA LITERACKA MAPA ORAWY — ZAPRASZAMY DO ODWIEDZENIA

W ramach Orawskiego Festiwalu Literackiego Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej opracowała internetową Literacką Mapę Orawy. Prezentowane są na niej ślady obecności oraz działalności pisarzy, poetów, literatów. Miejsca, w których tworzyli swoje dzieła. Dzięki tej mapie powstały szlaki prowadzące śladami orawskiej literatury. Literacka mapa Orawy nie jest kompletna i będzie sukcesywnie uzupełniana. Intencją w czasie pracy nad literacką mapą jest zainspirowanie mieszkańców do własnych poszukiwań, do odkrywania literackich miejsc na Orawie.

Zapraszamy Państwa do odwiedzenia naszej strony:

www.biblioteka-lipnicawielka.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

DYPLOM MAŁEGO CZYTELNIKA

Serdeczne gratulacje dla naszych Małych Czytelników widniejących w tablo, którzy odebrali już *Dyplom Małego Czytelnika*. Przypomnijmy, dzieci te spełniły warunki uczestnictwa w projekcie, do którego przystąpiła GBP w Lipnicy Wielkiej, bowiem odwiedzały one Bibliotekę z rodzicami wypożyczając za każdym razem co najmniej jedną książkę.

Z lekturą pod pachą, z radością zapełniali karty czytelnika naklejkami, by uzyskać komplet i móc odebrać dyplom.

S.K.

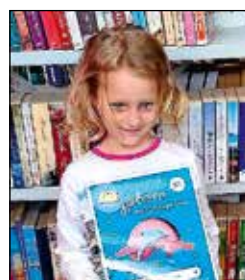
Emilia i Magdalena
Bandyk

Lilianna Domin

Maja i Gabriel Domin

Emilia Jabłońska

Nikola Jasiura

Anna Jazowska

Hanna Kidoń

Miłosz Kidoń

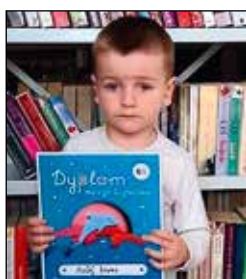
Anna i Magdalena
Kudzia

Faustyna Lichosyt

Michalina Lichosyt

Maciej Łowas

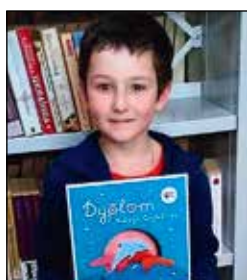
Karolina i Joanna
Michalak

Lena Serafin

Franciszek Sproch

Mateusz Spyrka

Kamil Warzecha

Patrycja Warzeszak

Julia, Magdalena i Gabriela Ziemba

WYSTAWA ORAZ WYNIKI XVIII GMINNEGO KONKURSU SZOPEK I OZDÓB BOŻONARODZENIOWYCH

Protokół VIII Gminnego Konkursu Szopek i Ozdób Bożonarodzeniowych Lipnica Wielka

22 grudnia 2020 r. jury w składzie:

Janina Karkoszka – przewodnicząca,
Karolina Kowalczyk – członek,
Stanisława Kucek – członek,
dokonało oceny prac konkursowych i przyznało następujące miejsca i wyróżnienia w poszczególnych kategoriach wiekowych:

SZOPKI

SZKOŁY PODSTAWOWE kl. 0 – III ORAZ PRZEDSZKOLAKI

I miejsce

Aleksandra Miktusiak kl. I SP 1

II miejsce

Kamil Ziemia kl. III SP 2

III miejsce

Agata Zborowska kl. III SP 2

Lilianna Domin kl. 0 b w Kiczorach

Wyróżnienie

Aleksandra Michalak kl. I SP 3

Antosia Bandyk Odział Przedszkolny w Kiczorach

SZKOŁY PODSTAWOWE kl. IV – VI

I miejsce

Barbara Huzior kl. IV SP 3

Andrzej Dunaj kl. V SP 2

Joanna Bandyk kl. VI SP 4

Kamila Kramarz kl. IV SP 3

II miejsce

Martyna Lichosyt kl. VI SP 3

Zuzanna Lichosyt kl. IV SP 3

Szymon Wontorczyk kl. VI SP 3

Magdalena Żurek kl. V SP 3

Monika Bosak kl. V SP 3

III miejsce

Aleksandra Kocur kl. V SP 3

Agata Karaś kl. IV SP 3

SZKOŁY PODSTAWOWE kl. VII – VIII

I miejsce

Karolina Dunaj kl. VII SP 2

DOROŚLI, W TYM UCZNIOWIE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

I miejsce

Łucja Bandyk

Aleksander Węgrzyn

II miejsce

Aleksandra Bandyk

Izabela Bandyk

Mateusz Bandyk

PRACE WSPÓLNE (RÓŻNE KATEGORIE WIEKOWE), W TYM PRACE RODZINNE

I miejsce

Gabriela, Kacper, Nikola Jasiura SP 4

Iza Dunaj kl. V SP 3, wraz z tatą

Ryszardem

Anna Bodek z dziećmi

II miejsce

Zosia Kuliga, Sebastian Bochaczyk, Mi-

chalina Kuliga kl. 0, III i III SP 1

Amelia Kacper Michalak kl. VI i IV SP 3

Mariusz, Dawid, Małgorzata Indyccy SP 3

III miejsce

Julia, Norbert, Nikodem Pawlak kl. V, III,

0 SP 1

Klasa 0 SP 1

Sebastian Karkoszka kl. I SP 4 z rodziną

Wyróżnienie

Emilia i Julia Mastela – Grupa Nr 5

OZDOBY BOŻONARODZENIOWE SZKOŁY PODSTAWOWE kl. 0 – III ORAZ PRZEDSZKOLAKI

I miejsce

Liliana Klima kl. 0 SP Kiczory

II miejsce

Gabriela Komperda kl. 0 SP Kiczory

Maksymilian Komperda kl. I SP Kiczory

Wiktoria Wilk – Juraszek kl. II SP Kiczory

SZKOŁY PODSTAWOWE kl. IV – VI

I miejsce

Maksymilian Klima kl. IV SP Kiczory

II miejsce

Paulina Dziubek kl. VI SP 2

Julia Stachulak kl. IV SP Kiczory

Andrzej Dunaj kl. V SP 2

SZKOŁY PODSTAWOWE kl. VII – VIII

I miejsce

Karolina Dunaj kl. VII SP 2

Marta Brenkus kl. VII SP 4

DOROŚLI, W TYM UCZNIOWIE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

I miejsce

Marcela Klima

Mariola Karkoszka

PRACE WSPÓLNE (RÓŻNE KATEGORIE WIEKOWE), W TYM PRACE RODZINNE

II miejsce

Maks, Gabriela, Halina Komperda

Wiktoria Stachulak kl. 0 z mamą

Komisja wyraża ogromne zadowolenie z bardzo dużej ilości prac, oryginalnych pomysłów oraz różnorodności użytych materiałów.

Wszystkim uczestnikom konkursu gratulujemy. Dla wszystkich uczestników przewidziano nagrody rzeczowe ufundowane przez Gminne Centrum Kultury i Gminną Bibliotekę Publiczną – organizatorów konkursu.

Tekst: K.K., foto: E.M.

WYNIKI KONKURSU LITERACKIEGO „NA ORAWSKO BOJKE”

Protokół z posiedzenia komisji konkursowej

W dniu 20 grudnia 2020 roku w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej Komisja Konkursowa w składzie:

Robert Kowalczyk – przewodniczący

Janina Karkoszka – członek

Emilia Karlak – członek

dokonała oceny prac nadesłanych na gwarowy konkurs literacki „Na Orawsko Bojke”, zorganizowanego przez: Mateusza Lichosyta - Wójta Gminy Lipnica Wielka, Karolinę Kowalczyk wraz z Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Stanisławę Kucek wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Lipnicy Wielkiej, Janinę Karkoszka – Przewodniczącą Komisji Oświaty, Kultury i Sportu przy Radzie Gminy, Emilię Karlak wraz ze Szkołą Podstawową Nr 3 w Lipnicy Wielkiej – Skoczyskach.

Zadaniem komisji konkursowej była ocena nadesłanych prac według określonych kryteriów: umiejętność zastosowania konwencji bajki, baśni i legendy, kreatywność, samodzielność i oryginalność pracy, nawiązanie do realiów, kultury, historii, folkloru, tożsamości Orawy.

Decyzją Komisji Konkursowej przyznano:

UCZNIOWIE KLAS IV – VI

I miejsce i nagroda rzeczowa

„Zaginiony zomek” - Martyna Lichosyt kl. VI SP 3 Lipnica Wielka

II miejsce i nagroda rzeczowa

„Dobro wraco do cłowieka” – Oliwia Lichosyt – Ogrodny - SP 2 Lipnica Wielka

III miejsce i nagroda rzeczowa

„Bojka o Jaśku i zaklętym źródle” – Barbara Huzior SP 3 Lipnica Wielka

Wyróżnienie i nagroda rzeczowa

„Wakacje na Babiej Górze” – Amelia Michalak kl. VI SP3 Lipnica Wielka

DOROŚLI

I miejsce

„O Hndrasie, Giynowi i o gadzim kralu”- Bogdan Pieróg, Jabłonka

II miejsce

„O wdowik łzak” – Paulina Pawlak – Kott, Zubrzyca Górna

III miejsce

„Kielo baba mo roków”, Maria Karkoszka, Kiczory

Wyróżnienie

„Babka, dziadek i koronawirus” Marcelina Klima, Kiczory

Komisja wskazała na wyrównany poziom konkursu. W pracach wykorzystano motywy, postacie z dawnych orawskich legend i gawęd. Autorzy w swoich tekstach w większości zachowali konwencje baśni wpisując w nią w sposób bardzo ciekawy i kreatywny orawskie realia. Komisja ma nadzieję, że konkurs ten będzie się w przyszłości rozwijał i na trwałe wpisze się w życie literackie Orawy. Wybrane prace zostaną zaprezentowane na łamach czasopisma „Gminne Nowiny”. Serdecznie gratulujemy.

K. Kowalczyk

GRA ONLINE „ŚLADAMI ORAWSKICH BOHATERÓW”

Serdecznie zapraszamy do korzystania z nowopowstałej gry historycznej online „Śladami orawskich bohaterów”. Dostępna jest ona na stronie gra.ora-wa2024.pl

Cały czas pracujemy nad jej udoskonaleniem, podziałem na bohaterów, grafikami itp., dlatego prosimy o wyrozumiałość. Jednocześnie jeśli macie swoje sugestie dot. działania, wyglądu, formuły itp. piszcie na mail: kultura@lipnica-wielka.pl bowiem to przede wszystkim ma być dla Was frajda i zabawa.

Gra „Śladami orawskich bohaterów” powstała w ramach projektu Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej „Pod rękę z orawskimi bohaterami - projekt edukacyjny”, dofinansowanego ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

K.K

KONKURS FOTOGRAFICZNY PN. „ŚLADY HISTORII – MIEJSCA HISTORYCZNE ORAWY”

Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej zakończyło realizację projektu „Pod rękę z orawskimi bohaterami - projekt edukacyjny” w ramach projektu Patriotyzm Jutra Muzeum Historii Polski. Celem projektu było wydobywanie z zapomnienia i należyte upamiętnienie zasłużonych dla Polski i Orawy osób oraz jak najszerza popularyzacja historii regionu, związanej z tradycją niepodległościową.

W ramach projektu odbył się również konkurs fotograficzny pn. „Ślady historii – czyli miejsca historyczne Orawy” w ramach którego uczestnicy odwiedzili miejsca historyczne jak np. cmentarz przykościelny, cmentarz parafialny. Dzieci i młodzież wykonali zdjęcia ukazujące piękno i bogactwo historyczne Orawy, które zostały wywołane na wystawę powarsztatową. Zostały nagrodzone prace poszczególnych osób: Karolina Dunaj, Anna Lichosyć, Gabriela Kidoń, Joanna Klapisz, Andrzej Dunaj, Marcela Klima

i Maksymilian Klima. Serdecznie gratulujemy zwycięzcom i uczestnikom.

(K.K.)

PLATFORMA IBUK LIBRA Z DOSTĘPEM DO ELEKTRONICZNYCH PUBLIKACJI NAUKOWYCH I POPULARNONAUKOWYCH

Szanowny Czytelniku!

IBUK Libra, czytaj, gdzie chcesz i kiedy chcesz.

W ramach upowszechniania czytelnictwa oraz lepszego dostępu do książek Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej postanowiła zapewnić CZYTELNIKOM na platformie IBUK LIBRA **dostęp do elektronicznych publikacji naukowych i popularnonaukowych**. Oznacza to, że KAŻDY czytelnik, zapisany do biblioteki może swobodnie i zupełnie za darmo przeglądać katalogi publikacji i czytać je on-line bez żadnych ograniczeń czasowych. W bibliotece można otrzymać kody do zdalnego dostępu i korzystać z oferty z komputerów domowych.

IBUK Libra to wirtualna czytelnia Wydawnictwa Naukowego PWN z całodobowym dostępem do publikacji z różnych dziedzin. Każdy użytkownik w sieci biblioteki, po wejściu na stronę <http://libra.ibuk.pl/>, będzie miał zapewniony dostęp do książek w ibuku.

S.K

PIERWSZY ORAWSKI AUDIOBOOK Z 2005 ROKU

„Moja Orawa” Emila Kowalczyka tak został zatytułowany audiobook w formie płyty CD, który ukazał się jako bezpłatny dodatek do czasopisma „Moja Orawa” (Rok 5 Nr2-2005). Audiobook został opracowany przez redakcję gazety. Na płycie wiersze w gwarze orawskiej czytał sam autor. Do wydawnictwa dołączony był booklet z wierszami Emila Kowalczyka. Najprawdopodobniej ta publikacja była pierwszym audiobookiem w gwarze orawskiej.

rob

MAŁOPOLSKA

MAPA I FOLDER TURYSTYCZNY

Niezwykle miło nam poinformować, iż Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, w ramach projektu „Po lipnickich drogach, drózkach i bezdrożach” w ramach Otwartego Konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie turystyki w 2020 roku pn. „Małopolska Gościinna - II edycja” opracowało mapę atrakcji i wydało folder turystyczny. Mapa atrakcji znajduje się w folderze, ale również zostanie umieszczona na tablicach turystycznych w Lipnicy Wielkiej. Mamy nadzieję, iż wszelkie działania w ramach tego projektu przyczynią się do ożywienia ruchu turystycznego w naszej gminie, a na pewno wspomogą informację turystyczną Orawy.

Wydawca: Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie

Opracowanie tekstu i legendy do mapy: Karolina Kowalczyk

Opracowanie graficzne mapy: Barbara Dyrzc

Fotografie: Grzegorz Rzepiszczak, Karolina Kowalczyk, Renata Martyniak, Bronisław Kowalczyk, Ewa Magiera

Druk: MK Drukarnia W Nowym Targu

M.K.

DOFINANSOWANIE DLA PROJEKTU ORAWSKIE ŚCIEŻKI WACŁAWA FELCZAKA

Udało się. Dla takich projektów warto.

Z wielką dumą i radością pragniemy poinformować, iż Stowarzyszenie Lipnica Wielka zostało beneficjentem Programu Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka dofinansowania przedsięwzięć podejmowanych na rzecz współpracy polsko-węgierskiej na rok 2021.

Projekt Orawskie ścieżki Wacława Felczaka otrzymał dofinansowanie w kwocie 59 250,00.

Bardzo się cieszymy i nie możemy doczekać realizacji.

R.M.

OSTATKI 100 LAT TEMU – KONIEC KARNAWAŁU W LIPNICY WIELKIEJ W 1921 ROKU

Dnia 6 lutego 1921 odegrano staraniem Zarządu Towarzystwa Szkoły Ludowej w Lipnicy Wielkiej dwie sztuczki p.t. „Powrót Taty” i „Za Unitów”. Obie sztuczki były odegrane należycie z przejściem się rolami. Sala była napełniona po brzegi ludnością, która wprost zbudowana przewodnią myślą obu sztuk wysłała rozpromieniona, silna na duchu, z zapisaną głęboko w sercu swem miłością dla Ojczyzny.

Duszą T.S.L. w Lipnicy Wielkiej jest znana działaczka na Orawie p. Józefa Machayówna i miejscowy nauczyciel Emil Mika, dzięki którym Towarzystwo rozwija się należycie.

– Szczęść Wam Boże w dalszej żmudnej pracy!

Gazeta Podhalańska 1921 nr 8

ORAWSKA ANIMACJA

Z przyjemnością zapraszamy dzieci i dorosłych do obejrzenia animacji: Światy Anny Przemyskiej na szkłe malowane.

Na warsztatach plastycznych w ramach Orawskiego Festiwalu Literackiego dzieci wykonały obrazy na szkłe, ilustrujące poezję naszej orawskiej artystki Anny Przemyskiej. W tej animacji wykorzystana została praca Kacpra Plaszczaaka. Zaczarowane, dawne światy Orawy poruszaliśmy w rytm niezwyklej poezji autorki. Fragment utworu „Czarownica z Babiej Góry” czyta Emilka Kowalczyk. Obrazek ożywił Tomasz Kozioł, a koloryt muzyczny dodała Kapela Muzyka Orawska Arva. Animację można znaleźć na FB Gminy Lipnica Wielka w zakładce Filmy. Mamy nadzieję iż jest to początek tego typu zabawy z orawskim światem poetycko – plastycznym.

M.K.

POWSTAŁA WIRTUALNA MAPA MIEJSC PAMIĘCI

Z przyjemnością informujemy, iż została opracowana multimedialna mapa ważnych miejsc pamięci historycznej na całej polskiej Orawie w formie naniesienia tych miejsc na mapie google wraz z krótkimi opisami, zdjęciami i filmikami. Rzecz, której do tej pory na Orawie nie było, a która może być stale aktualizowana o nowe obiekty.

Mapa powstała w ramach projektu „Czy Orawa Pamięta? 100. rocznica włączenia części Orawy do Niepodległej Polski” Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie - zadania publicznego współfinansowanego ze środków Ministra Obrony Narodowej. Znajduje się ona na stronie orawa2024.pl – Orawska Mapa Miejsc. Zachęcamy do odwiedzenia.

(K.K.)

Mapa miejsc pamięci powstała w ramach projektu "Czy Orawa Pamięta? 100. rocznica włączenia części Orawy do niepodległej Polski" Stowarzyszenia Lipnica Wielka na Orawie - zadania publicznego współfinansowanego ze środków Ministra Obrony Narodowej.

MIESZKAŃCY SCHRONISKA W WINIARCZYKÓWCE OPOWIEDZIELI SWOJĄ HISTORIĘ

11 marca 2021 r. odbyła się Gala online zorganizowana przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Tygodnik Newsweek Polska. Podczas Gali transmitowanej na żywo rozstrzygnięto Konkurs o tytuł „Społecznika Roku”, podsumowano XI edycję Programu „Działaj Lokalnie” oraz nagrodzono laureatów Konkursu „Opowiedz...” 2019 i 2020. Do konkursu „Opowiedz” zgłoszono blisko 120 prac wyłonionych w eliminacjach lokalnych w czterech kategoriach. Brał w nim też udział film pod tytułem „To, co ważne...” zgłoszony w ubiegłym roku przez Stowarzyszenie Rozwoju Orawy.

Film ten został zrealizowany przez Misję Teen Challenge, a wzięli w nim udział mieszkańcy „Domu na Granicy” w Winiarczykówce. Materiał do filmu został nakręcony w ramach projektu „W stronę kultury” – projekt ten Misja Teen Challenge w Winiarczykówce aktywowała kilka lat temu i ma on na celu ułatwienie osobom w kryzysie bezdomności dostępu do szeroko rozumianej kultury. Przy realizacji filmu skupili się mieszkańcy schroniska, kadra i wolontariusze Misji. W wyniku tych działań powstał krótki film dokumentalny pod tytułem „To, co ważne...”, opowiadający o projekcie z 2019 r. „Orawa bardzo dobrze pomaga”, realizowanym przy współpracy lokalnego ośrodka Działaj Lokalnie – Stowarzyszenia Rozwoju Orawy. W konsekwencji tych wszystkich działań, mieszkańcy „Domu na Granicy” znowu skutecznie opowiadają o tym co dzieje się w naszej Gminie. W tegorocznym konkursie „Opowiedz” film został nagrodzony główną nagrodą w kategorii: miejsce.

www.lipnicawielka.pl

KONKURS HISTORYCZNY ON-LINE PN. „ORAWSKA DROGA DO NIEPODLEGŁEJ

Serdecznie gratulujemy wszystkim, którzy wzięli udział w Konkursie historycznym on-line pn. „Orawska Droga do Niepodległej” (około 50 osób). Dziękujemy za tak chętnie i codzienne odpowiadanie na pytania i zacieklą walkę do samego końca. Jesteśmy pozytywnie zaskoczeni Waszym zaangażowaniem i determinacją.

Poniżej przedstawiamy nagrodzonych i wyróżnionych.
WYNIKI KONKURSU HISTORYCZNEGO „ORAWSKA DROGA DO NIEPODLEGŁEJ POLSKI”

I miejsce – Bartosz Wójciak

II miejsce – Aneta Skoczyk

III miejsce – Patryk Rudnicki

IV miejsce – Igor Solarz

V miejsce – Maria Celeste

VI miejsce – Halina Szczerba

WYRÓZNIENIA

Katarzyna Janowiak, Paweł Lichosyć, Marek Machajda, Marcin Maciura, Monika Pilarczyk, Michał Janowiak, Roman Jasica, Barbara Stopiak, Renata Plaszcak, Halina Haidi, Beata Węgrzycka

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach projektu Mecenat Małopolski realizowanego przez Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie

Organizatorzy Konkursu:

Gmina Lipnica Wielka na Orawie, Stowarzyszenie Lipnica Wielka na Orawie, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej.

M.K.

MAŁOPOLSKA TARCZA ANTYKRYZYSOWA – PAKIET EDUKACYJNY. CYFRYZACJA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Gmina Lipnica Wielka realizuje projekt w ramach programu grantowego pn.: „Małopolska Tarcza Antykryzysowa – Pakiet Edukacyjny. Cyfryzacja szkół i placówek oświatowych” z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020, Oś 10 Wiedza i kompetencje, Działanie 10.1 Rozwój kształcenia ogólnego, Poddziałanie 10.1.6 Cyfryzacja szkół prowadzących kształcenie ogólne, typ A. granty za zakup sprzętu do nauki zdalnej – Małopolska Tarcza Antykryzysowa – Pakiet Edukacyjny.

Celem projektu jest wsparcie realizacji zajęć dydaktycznych w szkołach z terenu Gminy Lipnica Wielka poprzez zakup sprzętu komputerowego umożliwiającego zdalne nauczanie, w związku z zagrożeniem i skutkami COVID-19.

Efektom zadania będzie wyposażenie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z Gminy Lipnica Wielka w sprzęt komputerowy i oprogramowanie.

Całkowita wartość projektu wynosi 75 000,00 zł

Projekt grantowy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020.

Gmina Lipnica Wielka realizuje projekt pn. „Małopolska Tarcza Antykryzysowa - Pakiet Edukacyjny. Cyfryzacja szkół i placówek oświatowych” dofinansowany z Funduszy Europejskich.

Celem projektu jest wsparcie realizacji zajęć dydaktycznych w szkołach na terenie Gminy Lipnica Wielka.

Dofinansowanie projektu z UE: **75 000,00 zł**

www.mapadotacji.gov.pl

www.lipnicawielka.pl

LICEUM LIPNICKIE ZNOWU WŚRÓD NAJLEPSZYCH W POLSCE. NAJLEPSZE LICEA – BRĄZOWA SZKOŁA 2021

W tegorocznym ogólnopolskim XXIII Rankingu Szkół Perspektyw nasze Liceum Ogólnokształcące zostało uhonorowane tytułem „Brązowej Szkoły 2021”, który jest ogólnopolskim znakiem jakości szkoły. Jest to powtórzenie sukcesu z poprzedniego roku. Wysoka pozycja to wynik zaangażowania i współpracy grona pedagogicznego, ambicji uczniów, rodziców i samorządu gminnego dbającego o warunki pracy.

Fundacja Edukacyjna Perspektywy: Ranking Perspektyw to „profesjonalnie uporządkowana informacja”. Robiona z myślą o uczniach ostatnich klas szkół podstawowych, którzy za kilka miesięcy będą musieli ostatecznie zdecydować, które liceum czy technikum wybiorą. Warto dokonywać takich wyborów na podstawie sprawdzonych, obiektywnych informacji. No właśnie, obiektywnych. W Rankingu korzystano wyłącznie z zewnętrznych źródeł danych pochodzących z okręgowych komisji egzaminacyjnych, komitetów głównych olimpiad i Systemu Informacji Oświatowej (SIO). Kryteria są znane, sprawdzone, oczywiste: wyniki matury z przedmiotów obowiązkowych i dodatkowych, rozszerzonych, sukcesy uczniów w olimpiadach. Nie ma tu subiektywnych wskaźników typu „opinia wśród rodziców” czy „poziom zadowolenia uczniów” – bo nie da się tego wiarygodnie zmierzyć. Ranking pomoże także w podjęciu decyzji o wyborze szkoły uczniom, którzy nie mogą poszczycić się doskonałymi wynikami egzaminu ósmoklasisty i najlepszymi ocenami na świadectwie. Szkoły

z samego szczytu listy ich nie przyjmą, ale z pewnością – dzięki rankingowi – znajdą oni dobrą szkołę, odpowiadającą ich możliwościom i ambicjom.

Zdawalność Liceum Ogólnokształcącego w Lipnicy Wielkiej w 2020 roku:

Ponownie potwierdziło się, że nasze lipnickie Liceum osiąga bardzo dobre wyniki maturalne. W tym roku mimo konieczności prowadzenia w ostatnim okresie nauki na-

uczania zdalnego, nasi absolwenci osiągnęli zdawalność na poziomie 95,65 % co jest najwyższym wynikiem w powiecie, a ten wynik może dojść do 100% po jednym tylko egzaminie poprawkowym. Dla porównania średnia krajowa dla li-

ceów ogólnokształcących to 81,1 % a wojewódzka to 84% przy średnim ogólnym wyniku krajowym 74%.

Wyniki z poszczególnych przedmiotów lipnickiego Liceum Ogólnokształcącego są znaczące i plasujące nas w ścisłej czołówce liceów zarówno na szczeblu powiatu, województwa jak i ogólnopolskim. Jeśli weźmiemy pod uwagę tegoroczny wynik z języka polskiego i matematyki na poziomie podstawowej to plasujemy się w powiecie odpowiednio na 2 i 3 miejscu i są to osiągnięcia znacząco wyższe od średnich powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Również na poziomie rozszerzonym z chemii i języka polskiego mamy wynik dający odpowiednio 2 i 3 miejsce w powiecie i są wyższe od średnich powiatowych. Również z pozostałych egzaminów nie schodzimy poniżej 5 miejsca w powiecie.

Wojciech Janiszewski

SUKCESY W ŁYŻWIARSTWIE FIGUROWYM UCZENNICY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 W LIPNICY WIELKIEJ

W dniach 18-21 luty 2021r. odbyły się Ogólnopolskie Zawody o Kryształowy Dżban Krynicy-Zdroju w łyżwiarstwie figurowym. W zawodach tych startowała Karolina Kuliga w kategorii solistek klasy brązowej U15 zdobywając 4 miejsce. W dniach 26-28 lutego 2021r. odbyły się kolejne Ogólnopolskie Zawody o Puchar im. Krystyny Mydlarz w Oświęcimiu. Tym razem Karolina powalczyła o podium zajmując 3 miejsce w kategorii solistek klasy brązowej U15. W imieniu Karoliny i jej rodziców, dziękujemy pani trener Dorocie Pieńkoś, zawodniczkom PKŁF Zwyrtań oraz wszystkim kibicom za wsparcie. Karolinie życzymy dalszych sukcesów sportowych.

Ł. Kłoczyk

SUKCES W MAŁOPOLSKIM KONKURSIE Z JĘZYKA POLSKIEGO

Uczniowie najstarszych klas Szkoły Podstawowej Nr 1 w Lipnicy Wielkiej, jak co roku, próbują swoich sił w konkursach przedmiotowych. Tak było i tym razem. Uczennice klasy VIII: Patrycja Olesińska i Natalia Gąbarczyk w październiku 2020 r. wzięły udział w etapie szkolnym Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego. Uczennice wykazały się ogromną wiedzą, bowiem Patrycja Olesińska zdobyła 55p. na 60 możliwych, tj. 91,6%, zaś Natalia Gąbarczyk 45p., tj. 75%. Kwalifikacja do etapu rejonowego odbyła się od 82%, więc Patrycja została zakwalifikowana do grona tych osób, które miały walczyć dalej i reprezentować szkołę w etapie rejonowym MKJP. Gratulujemy osiągnięć, a rodzicom uczennic dziękujemy za pomoc, zaangażowanie i wsparcie. Nauczycielem przygotowującym uczennicę do konkursu była p. Edyta Karkoszka.

Czas na Etapy Wojewódzkie

W dniu 27.01.21r. odbył się kolejny etap Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego – etap rejonowy. Po wynikach, które ukazały się na stronie kuratorskiej miło nam poinformować, że uczennica kl. VIII Patrycja Olesińska w etapie rejonowym konkursu zdobyła 93%, a tym samym zakwalifikowała się do etapu wojewódzkiego MKJP. O kolejnych etapach będziemy informować w późniejszym czasie. Już dzisiaj trzymamy kciuki i życzymy połamania pióra.

Warto dodać, że uczennicy Patrycji należą się szczególne uznanie, bowiem zakwalifikowała się też z wynikiem 84% do etapu wojewódzkiego Małopolskiego Konkursu Geograficznego. Serdecznie gratulujemy uczennicy uzyskanych wyników w w/w konkursach, zapału, dyscypliny w przyswajaniu wiedzy i życzymy kolejnych wyzwań, dzięki którym wykaże się swoim potencjałem. Jesteśmy dumni z uczennicy SP1 Patrycji Olesińskiej i życzymy jej dalszych sukcesów. Nauczycielem przygotowującym uczennicę do MKJP była p. Edyta Karkoszka, zaś do MKG p. Władysława Moniak.

mgr Edyta Karkoszka

ĘKOLOGICZNA INICJATYWA UCZNIÓW KLASY VI z SP1

Tyle się mówi o ekologii... więc 11 marca uczniowie klasy VI SP1 postanowili już więcej nie mówić tylko wprowadzić słowa w czyn!!!

Co zrobili??? Na przekór niesprzyjającej aurze (a było tylko +2 stopnie Celsjusza) założyli maseczki, jednorazowe rękawiczki i spotkali się aby posprzątać kawałek ich świata - okolicę szkoły i jeszcze trochę więcej.

Zrobili coś pożytecznego a jednocześnie mieli okazję się zobaczyć i zrobić coś RAZEM!!!

Przy okazji zebrali też puszki aluminiowe, z których dochód zostanie przeznaczony na cel charytatywny. Może to niewiele, ale to dobry początek. Do takich i podobnych akcji serdecznie zachęcamy! Wyjdźcie z domu i zróbcie coś pozytywnego jak nasi uczniowie!!! JESTEŚCIE WSPANIALI!!!

Akcja jest częścią realizacji projektu „Tu mieszkam ,tu zmieniam eko” fundacji Santander.

Ł. Klozyk

GIGANCI FINANSÓW OSOBISTYCH

Klasy VIIa i VIIb oraz klasa VIII Szkoły Podstawowej Nr 1 w Lipnicy Wielkiej biorą udział w ogólnopolskim programie popularyzującym wiedzę ekonomiczną - GIGANCI FINANSÓW OSOBISTYCH, w którym będą walczyć o Tytuł „Złotej Szkoły NBP”

W ramach projektu Uczniowie będą uczestniczyć w:

- spotkaniach z ekspertami,
- lekcjach z elementami ekonomii,
- szkolnej debacie poświęconej tematowi projektu

Finanse osobiste to sztuka zarządzania własnymi pieniędzmi. Umiejętność kontrolowania wydatków tak, by zawsze wystarczało na wszystkie potrzeby. Świadome korzystanie z narzędzi pomnażania tego, co udało się odłożyć. Mądre budowanie bezpieczeństwa finansowego, które umożliwia planowanie przyszłości. Te umiejętności procentują przez całe życie, dlatego warto je doskonalić od najmłodszych lat.

SL & MK

GWIAZDY NASZEJ HISTORII W PRZYWRÓWCE

Szkoła Podstawowa nr 4 im. dra Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej bierze udział w rocznym programie grantowym Fundacji ORLEN „Moje miejsce na Ziemi”. Głównym jego celem jest upamiętnienie rocznicy przyłączenia Orawy do Polski, w związku ze stuleciem tego wydarzenia.

Projekt „Gwiazdy naszej historii”, realizowany w Szkole Podstawowej nr 4, ma przyczynić się do podniesienia poziomu wiedzy dzieci szkolnych i ich rodzin na temat historii przyłączenia Lipnicy Wielkiej do Polski. Impulsem do przeprowadzania działań są sygnały świadczące o oczekiwaniach środowiska lokalnego, by wiedzę o naszej drodze do Polski upowszechnić. Od wielu lat mieszkańcy Przywrówki przynoszą do szkoły pamiątki rodzinne, artefakty będące śladem przeszłości z pierwszych dekad XX, licząc na ich wyeksponowanie i ocalenie od zapomnienia. Odpowiadając na te potrzeby, zaplanowano zaadaptowanie części szkoły na miejsce spotkań uczniów i ich rodzin, które mają być realizowane w celu pogłębiania wiedzy historycznej.

Zgodnie z założonym harmonogramem, dotychczas przeprowadzono następujące działania:

W miesiącach wakacyjnych 2020 r. wykonany został remont górnego korytarza szkoły, w celu zorganizowania nowoczesnego miejsca na ekspozycję i spotkania.

W dniach 25 i 28 września 2020 r. odbyły się w szkole sesje historyczne

pt. „Gwiazdy naszej historii”, w których wzięli udział uczniowie i ich rodziny. Nauczyciel historii Bogusław Jazowski opowiedział o ważnych wydarzeniach z przeszłości kraju, a w szczególności

Orawy. Przybliżona została postać Piotra Borowego i innych „gwiazd naszej lokalnej historii”, czyli ludzi, którzy zabiegali o przyłączenie Orawy do Polski. Podczas wspólnej dla dzieci i rodziców gry historycznej uczniowie zosta-

ORLEN
FUNDACJA

li też zapoznali z herbem Lipnicy Wielkiej i Orawy, a następnie obejrżeli krótki film o historii naszego kraju. Młodzi zaprezentowali układ choreograficzny „Taniec z flagami”, wykonali chorągiewki, brali udział w konkursach mających na celu utrwalenie znajomości symboli narodowych i i dziejów przyłączenia części Orawy do Polski. Starsi uczniowie natomiast po wysłuchaniu wykładu historycznego uczestniczyli w konkursie wiedzy dla klas 7-8 na temat drogi Polski i Orawy do niepodległości.

Na ścianie górnego korytarza powstał minimural przedstawiający Piotra Borowego. Jest to praca wykonana przez Magdalenę Kostrzewę-Smreczak, która, tworząc wizerunek „apostoła Orawy”, wsłuchiwała się w pomysły, uwagi i refleksje uczniów żywo zainteresowanych procesem twórczym uczniów. Dyskusje o powstającym minimuralu przeniosły się na lekcje plastyki i stały się okazją do zgłębiania tajników pracy artysty plastyka i historii naszej małej Ojczyzny.

W miesiącach zimowych w zaadaptowanej na potrzeby spotkań części szkoły, wyeksponowano pamiątki historyczne przekazane szkole przez mieszkańców Lipnicy Wielkiej. Znalazły one swe miejsce na ścianach w wykonanych na ten cel gablotach. Dzięki współpracy z Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej udało się pozyskać i udostępnić szczególnie istotne dla historii Lipnicy Wielkiej fotografie.

W najbliższych tygodniach planowane jest przeprowadzenie warsztatów historyczno-etnograficznych dla uczniów szkoły na temat zgromadzonych w szkole eksponatów, które ilustrują, jak żyli i myśleli mieszkańcy Lipnicy Wielkiej, podążając drogą do wolności w odrodzonej Rzeczypospolitej. Zwieńczeniem działań będzie umieszczenie na posadzce pod wizerunkiem Piotra Borowego infografiki, która uwieczni nazwiska osób szczególnie zasłużonych dla dzieła przyłączenia części Orawy do Polski. Mamy nadzieję, że w maju będzie możliwe symboliczne odsłonięcie minimuralu i ekspozycji.

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu lokalnej społeczności, uczniów i nauczycieli w realizację trwającego projektu, stworzono w szkole możliwości do rozwoju kultury, sztuki i zachowania dziedzictwa historycznego regionu Orawy.

Sfinansowano ze środków Fundacji ORLEN.

*Beata Orzechowska
Bożena Marcinek*

„PRZYGODY KOTA CIEPŁOSŁAWA” — PROJEKT EDUKACYJNY PGE ENERGIA CIEPŁA

Uczniowie z klasy I ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Świętej Królowej Jadwigi w Lipnicy Wielkiej odbyli niezwykłą przygodę, wzięli bowiem udział w projekcie edukacyjnym pt. „Przygody Kota Ciepłosława”, przygotowanym przez PGE Energia Ciepła.

Program miał na celu budowanie świadomości ekologicznej u najmłodszych, przekazywanie wiedzy o tym, jak powstaje ciepło i skąd bierze się prąd.

Patronat honorowy nad akcją objął Minister Edukacji Narodowej.

Po przeprowadzeniu szeregu zajęć związanych ze wskazaną tematyką uczniowie przystąpili do zadania konkursowego polegającego na stworzeniu komiksu o przygodach Kota Ciepłosława.

Podczas realizacji projektu uczniowie mieli okazję dowiedzieć się wielu ciekawych informacji nt. ciepła i prądu, które z pewnością wykorzystają w przyszłości.

Foto i tekst: A. Mikłusiak

WIOSNA MAŁO CIEPŁA

Latoś wiosna mało ciepła, mało pogodna, za to wietrzna, ale może być czasami sucha ziemia. Wiosna podobnie jak inne pory roku nie ma normalnego początku, ani końca. Za to kalendarzowa ma dokładny początek, a to po św. Józefie (20 III) i koniec przed św. Janem (21 VI) czyli od marca do czerwca.

Jak wieść gminna głosi to na św. Wojciecha (23 IV) patrona Polski radość w polu i uciecha. Ale zaś „ile razy przed Wojciechem zagrzmiały pola, tyle razy po Wojciechu się zabieli rola”. Innymi słowy, będzie chłodno i mroźnie, ba nawet opady śniegu oraz przymrozki ze szronem. Bardzo często objawy zaczynającej się wiosny przypadały na dni Wielkiego Tygodnia. Latoś będą one trwały od 28 marca do 3 kwietnia. Powinno być wtedy ciepło w dzień i w nocy, nawet do +15 stopni w dzień,

ale przy roz pogodzeniach. W nocy i nad ranem możliwy mróz i przymrozek. Czy tak będzie w Wielkanoc i później? Chyba nie, bo ma być znowu ciepło w dzień aż do połowy kwietnia. Druga połowa kwietnia, który zwany jest „kwiecień plecień, bo przeplata, trochę zimy, trochę lata”, będzie chłodna i zimna w różnorodnych opadach. Obawiam się deszczu ze śniegiem oraz śniegu, a przy

roz pogodzeniach możliwe przymrozki i mróz, ale lekkie.

Wiatry wiejące bardzo silnie z północy i północnego zachodu przywieją ciepłe powietrze i pierwszy powiew wiosennego ciepła. Owe ocieplenie będzie od 20 kwietnia do św. Marka Ewangelisty (25 IV). Ostatnie dni kwietnia prawdopodobnie będą chłodne z nie-

marca przypada tradycyjnie pierwsze wiosenne święto Maryjne Zwiastowanie Najświętszej Marii Panny. Jakże Zwiastowanie, takie Zmartwychwstanie.

Ciekawy był okres wróżebny. św. Macieja (24 II) noc +4 stopnie, a w dzień +11 stopni, czyli ciepło. Przysłowie głosi „Św. Maciej zimę traci, albo ją bogaci”. Już w czwartek, dzień po św. Macieju (25 II) w nocy +5 stopni, a w dzień +15 stopni. Bardzo ciepły i przyjemny dzień. Zdawałoby się pierwszy podmuch wiosny, ale coś z tego, gdy już w trzeci dzień po owym święcie podmuch wiatru z północnego zachodu przyniósł chłód, zimno i opady deszczu i śniegu. Czyli zimę wzbogacił z opóźnieniem.

Różnorodnie chłodne i słoneczne dni i noce w temperaturach ciągnęły się do połowy marca. Nasi przodkowie byli z takiego stanu pogody zadowoleni, bo wiosna była wnet. Jak będzie tego roku, to się okaże, bo mamy anomalie pogodowe i zmiany klimatyczne. „W marcu jak w garncu”, „Kwiecień plecień, bo przeplata, trochę zimy trochę lata”, „W maju jak w gaju”. Oto dzień 16 marca, piszę prognozę pogody na miesiąc maj, a na polu jakże anomalia, bo słońce przesyła promienie przez

smugi płatków śniegu przy temperaturze + 3 stopnie. Pszczoły wylatują z uli po wodę, która topi się z płatków, które siadają na prawie zielonej trawie. Zbierają dla larw. Jeszcze takiego przypadku nie miałem. To jest anomalia w przyrodzie. Na dodatek szpaki śpiewają, a trznadle pod karmnikiem zbierają zboża. Psy grzeją się w słońcu przed budą. Zbliża się święto „św. Józefa, który kiedy kiwnie brodą, zima pójdzie do morza na dół wodą”. Pamiętam kiedy to w jego święto śniegu było po kolana, a kiedy były wybory radnych 19 III 1972 roku w Lipnicy Wielkiej i w Kiczorach było po wiośnie, czyli orano i siano zaprzęgiem konnym. Babka Karolina z Kiczor i inni starsi wiekiem wspominali o różnych zjawiskach w przyrodzie pod Babią Górą. Gadali i przestrzegali, że czasy się mogą powtarzać i różnie może być.

Pogodą w maju symbolicznie sprawować będzie planeta Saturn. Nie będzie on pomyślny, bo aura będzie mało stabilna, zmienna i niezbyt przyjemna, liczne opady, zachmurzenia, wiatry. Ja twierdzę, że będzie maj przyjemny i zadowalający, bo pierwsze siedem dni będzie pogodnych, słonecznych z wysoką temperaturą. Jednak przy rozporządzeniach mogą wystąpić przymrozki i chłody, którym będą towarzyszyć zimne wiatry. Po zimnych ogrodnikach i zimnej Zośce (15 V) ma być ciepło z opadami różnego rodzaju, deszczu, gradu, burze z ulewami. Dni pogodne, ciepłe z temperaturami wiosennymi, przeplatać się będą z deszczowymi. Taki stan może się utrzymać do Zielonych Świąt (25 V). Jeżeli w tym okresie wystąpi susza to będzie to anomalia pogodowa. Dnia 26 V będzie zaćmienie słońca, ale nie u nas będzie widoczne, lecz w Kanadzie, Grenlandii i Rosji. Zaćmienie to będzie miało wpływ na pogodę u nas. Czyli pod koniec maja, będzie najwięcej opadów. Oczekiwać możemy burz z ulewnymi deszczami oraz gradem. Bardzo wysokie temperatury i ciepłe dni. Chwalcie łąki umajone i bzy oraz kwitnące kasztany. Uwaga, jaki Urban (25 V) takie lato”.

Dawniej u nas oraz w Zakopanem na maj gwarzono „małymaj” od

umajonych zielenią łąk i pól oraz ogrodów. Nazwa szóstego miesiąca na całej Słowiańszczyźnie pochodzi od owada zwanego czerwiem, używanego do barwienia tkanin na czerwono. U nas po prostu dużo czerwiu u pszczoł i owadów. Nasi przodkowie gwarzyli „cyrwień”. Do połowy czerwca na pogodę będzie miało znaczenie zaćmienie słońca z końca maja. Znowu zmiany i anomalie pogodowe. Będą różnorodne opady, liczne burze z gradem, ba, nawet ulewy intensywne. Nie daj Boże podtopień i zalań suteryn, piwnic, a w Jabłonce placów targowych. „W Boże Ciało burz nie mało”. Przejdą nad naszymi terenami, a będą one od Babiej Góry. „Norbert, Robert, Medard (6, 7, 8 VI) to bracia młodzi, spodziewaj się powodzi”. Wiejące wiatry będą nieprzyjemne podczas dni przed św. Medardem i po, które będą ciepłe i parne. „Na św. Medarda deszczu kapka, czterdzieści dni chlapka” – głosi przysłowie ludowe. W czerwcu przypada kalendarzowe lato. Wtedy dni upalne, ciepłe i pogodne. Jak powieje wiatr z północnego wschodu i wschodu wzrosną temperatury w dzień i w nocy. Wiatr z południowego zachodu spowoduje burze, ulewy z gradem i silnym deszczem.

Bądźmy wdzięczni za ciepłą i przyjemną wiosnę pod jej koniec Wszystkim Świętym co rządzi pogodą oraz Stwórcy tej pory roku. Oby Ci Święci i Opatrzność Boska sprawiła byśmy już po minięciu wiosny chłodnej, pochmurnej z wiatrami, chodzili bez masek i byli niezależni od wirusowej choroby.

Jeżeli pieśń pt. „Święty Boże, Święty Mocny” śpiewana w kościołach przez naszych przodków pomagała w nieszczęściach i chorobach nawiedzających ludzi, zachęcam do jej śpiewania, aby już więcej człowiek nie bał się człowieka i nie była ludzkość świata uciemniona przez chorobą i nie nosiła masek.

Planetnik życzy Wam zdrowia, a ono spowoduje, że przewyciężymy tą zarazę i będziemy witać lato już w innym świecie. Jak się sprawdziła prognoza pogody zimowa, już wiemy, a jak będzie z wiosną zobaczymy.

Ludwik Młynarczyk z Kiczor.

PRZYLECIAŁY SZPAKI

Takie słowa padają z ust każdego z nas, gdy zauważy ptaki szarego koloru o żółtym dziobie, siedzących na wierzchołkach drzew lub już przy budkach, które czekają na ich przyjęcie. Tak mawiali nasi poprzednicy. Pamiętam, że takie słowa powiedział do mnie gospodarz Florian, u którego mieszkałem będąc nauczycielem dzieci w miejscowej szkole na początku marca 1960 roku.

Ptaki te od dawna były bardzo lubiane i cenione przez ludność nie tylko za to, że zwiastowały radosną wiosnę, ale również za śpiew. Przypominam, że tylko śpiewają samce stojąc na nóżkach i trzepocząc skrzydełkami. Nagle przerywa tę ceremonię, by otworem okrągłym wejść do przyszłego mieszkania. Po krótkim czasie wychodzi z budki i siada na daszku i zaczyna taniec z otwartym dzióbkiem, z którego wydobywa nutki tylko samicy rozumiały. Wabiona tym wszystkim samica siedzi na gałęzi innego drzewa rosnącego obok. Wreszcie, gdy zalecający się samczyk ustaje śpiewać, ruszać, trzepotać skrzydełkami, przylatuje ku niemu i siada. Po czym za wielbicielem wchodzi do skrzynki lęgowej. Po obejrzeniu przyszłego lęgowiska obaj wychodzą na zewnątrz. Pierwsza wychodzi samica. Dowodem tego, że te ptaki śpiewające były lubiane, była ilość budek na drzewach rosnących wokół zabudowań lub żerdziach przymocowanych do słupów, płotów. Zdarzało się, że było kilka budek na jednej żerdzi.

Wokół budynku szkolnego rosły drzewa posadzone przez młodzież

już dawniej, bo niektóre były już średniego wzrostu, a na nich mnóstwo budek. Ponieważ uczyłem prac ręcznych, obowiązkiem moim było wszystko uczynić, by ilość skrzynek lęgowych się zwiększyła. Program łączenia deszczulek za pomocą gwoździ, zrealizowałem przy pomocy rodziców lub starszych braci. Zrobiono dużo budek z desek i dudłaków przeze mnie zaproponowanych. Posypały się pochwały i oceny do dzienników. Od dziecka interesowałem się życiem ptaków. Czytałem książki będąc w liceum pedagogicznym w Zakopanem. Nawet maturę z biologii i zdawałem z ornitologii. Kiczory stały się nowym światem poznawania skrzydlatych istot. Co to były za śpiewy ptaków rano przed wschodem słońca i po, wieczorem i w dzień, przed deszczem i po jego opadach. Starłem się, by dzieci na wycieczkach poznawały ptaki po ich śpiewie, bo sam to dobrze opanowałem. Przy pomocy kolegów po fachu obliczyłem, że w całej wsi oraz Kiczorach jest około sześćset, w tym w Kiczorach około sto pięćdziesiąt. Wielką radość sprawiały mi wiadomości przynoszone przez dzieci o gniazdach sikorek, wron, drozdów, trznadli, śpiewie skowronków nad polami i łąkami.

Razu jednego w rozmowie z gospodyniami dowiedziałem się, że one bardzo cenią szpaki, bo odganiają wrony, które kradną małe kurczęta lub gąski. Rzeczywiście, gdy pojawiała się wrona lub sroka na terenie gdzie przebywała kwoka z kurczętami, jeszcze w czasie lotu czy siadania, to zrywała się spora ilość szpaków i pędziła w stronę jej i krzykliwym piskiem przepędzała napastnika. Zdarza się, że nadchodzą chłody i powraca zima po przylocie szpaków. One odlatują, ale po upływie zimna znowu przylatują i zaczynają czyścić budki, nosić materiał na budowę gniazd.

Robi się ciepło i nastają przyjemne dni. Rolnicy robią pierwsze orki na osuszonych zagonach. Kobiety uwijają się przy sianiu w ogródkach. Tak było na wiosnę, którą przeżyłem pierwszy raz roku 1959 w Kiczorach. Śmiem twierdzić, że od dawna, podobnie jak i teraz, szpaki zwiastują wiosnę. Są sprzymierzeńcami człowieka.

Dlaczego obecnie jest mniej ptaków śpiewających np. skowronków, słowików, zięb, drozdów? Na pewno zmiany zachodzące w otaczającej nas przyrodzie oraz zmiany klimatyczne. Powiadają, piszą, że świat zwierzęcy rządzi się swoimi prawami, ale człowiek jako istota rozumna ma z tym światem kierować zgodnie z jego prawami.

W tym roku szpaki przyleciały około 20 lutego, a było to przed Św. Maciejem (24 II). Wówczas był pierwszy podmuch wiosny. Zakwitły pierwsze kwiaty, drzewa dające pyłek, który zbierają pszczoły. Od 26 lutego nadeszły chłody i zimne dni oraz noce. Odleciały na tereny cieplejsze.

Jest Wielki Tydzień i pierwsze dni kwietnia. Wielkanoc! Zobaczymy czy śpiewają szpaki. Mamy ciepło i początkującą wiosnę. Był czterotygodniowy okres od przylotu do nadchodzącej wiosny. Jeśli tak, to wielki dla nich ukłon. Pozostaje więc pytanie skąd świat roślinny i zwierzęcy ma dar do przewidywania pór roku?

Ludwik Młynarczyk

PODSUMOWANIE JESIENI: BABIA GÓRA LIPNICA WIELKA

Mierzyli wysoko i zaczęli zgodnie z planem zajmując i broniąc nawet fotel lidera. Jedni z największych pechowców tej rundy, nie powiedzieli jeszcze ostatniego słowa w walce o najwyższe lokaty.

Stabilna pozycja

Babia Góra identycznie jak zeszłego roku uplasowała się na szóstej lokacie na półmetku. O ile sama pozycja w lidze jest stabilna, to zawodnicy wraz z trenerem Grzegorzem Szczepańcem mierzyli wyżej. – Założeniem przed rundą było zajęć na półmetku miejsce w czołowej trójce. Pierwsze mecze pokazały potencjał drużyny, dysponowaliśmy naprawdę mocną kadrą przystępując do rozgrywek. Z kolejki na kolejkę ze składu wypadali kluczowi zawodnicy. Niestety ich brak dał się nam ewidentnie we znaki, straciliśmy do połowy rundy niemal wszystkich napastników. – ocenia trener lipniczan. Reasumując, jego zawodnicy na jesieni zanotowali sześć wygranych, trzy remisy i cztery porażki. Z sumą 21 punktów zajęli wspomnianą szóstą pozycję ze stratą jedenastu oczek do lidera.

Mocne ramy rundy

Jesień w wykonaniu naszych dzisiejszych bohaterów można podzielić na trzy części. Kapitalny start, seria dotkliwych porażek i obiecujący finisz. Aż 20 z 21 punktów zdobytych w tym roku zespół zgarnął w 4 pierwszych i 4 ostatnich spotkaniach. Budujący wydaje się fakt, że właśnie w tych punktowanych meczach rozgrywanych późną jesienią lipniczanie stracili zaledwie 2 bramki. – Przez wspomniane problemy kadrowe musieliśmy rotować składem. Niektóre koncepcje nie sprawdzały się, a czasu na ich testowanie nie było. Po głębokiej analizie i wyciągnięciu wniosków wróciliśmy na właściwe tory w ostatnich spotkaniach rundy. Znacznie poprawiła się wtedy też nasza gra w defensywie. – dodaje Grzegorz Szczepaniec.

„Lidera mamy”

Tak śpiewali fani po trzeciej kolejce, w której Babia Góra po emocjonującym pojedynku pokonała na własnym terenie silny Huragan Waksmund. Lipniczanie wskoczyli samodzielnie na pierwsze miejsce w lidze i utrzymali je jeszcze po następnej serii spotkań, kiedy zremisowali z beniaminkiem z Ludźmierza. Kibice z Lipnicy mieli nadzieje, że to ich zespół mocno namiesza w tym roku w czołówce. Niestety wymuszone zmiany kadrowe i kluczowy mecz z Jarmutą ostudziły zapał.

Coś pękło

Spotkanie z Jarmutą miało zweryfikować pozycję lipniczan. Notowania obu ekip były bardzo wyrównane z lekkim wskazaniem na przyjezdnych. Sam mecz odbiegał od tego czego spodziewaliśmy się zobaczyć, lipniczanie byli całkowicie zagubieni przy absencji swoich armat w ataku, a gościom wychodziło niemal wszystko. Bez Mateusza Kłosowskiego, Daniela Kucka i Sławomira Basistego zespół stracił sporo z potencjału, co zachwiało całkowicie stabilizacją na wszystkich pozycjach. Babia Góra nie potrafiła podnieść się przez kilka kolejek, notując bardzo bolesne przegrane z Jarmutą, Zalesianką, Szaflarami i Wierchami Pasierbiec.

Dwukrotnie na czysto

Sezon między słupkami rozpoczynał Adam Igniaciak, który w pierwszych czterech pojedynkach przepuścił zaledwie pięć goli. Niestety statystyki popsuli mu gracze Jarmuty, którzy siedmiokrotnie zmusili go do kapitulacji. Łącznie w swoich sześciu występach dał się pokonać 15 razy. W końcówce meczu ze szczawniczanami zmienił go Krystian Kobroń, który raz wyciągnął piłkę z sieci. Łącznie podczas ośmiu występów przepuścił 18 goli. Krystian na pochwały zasłużył w ostatnich meczach, z Ujanowicami i Granitem zanotował bowiem czyste konto, a na pożegnanie jesieni w spotkaniu z Krokusem uratował zespołowi remis ofiarnymi interwencjami.

Powstali z kolan

Drużyna przebudziła się dopiero w dziesiątej kolejce, kiedy podejmowała u siebie Ujanowice. Zespół „szarpnął” wtedy Wojciech Szczerba, który zanotował hattricka. On również dał drużynie gola na wagę trzech oczek w kolejnym spotkaniu z Czarnymi i został tym samym najlepszym strzelcem rundy.

Najlepsi strzelcy:

- 7 – Wojciech Szczerba
  - 5 – Grzegorz Skoczyk
  - 3 – Sławomir Basisty, Mateusz Kłosowski
  - 2 – Damian Belciak, Hubert Konieczny, Adrian Stopiak, Paweł Szymusiak, Szymon Urban
  - 1 – Piotr Lach
- Najlepsi asystenci:
- 3 – Wojciech Szczerba
  - 2 – Hubert Konieczny, Grzegorz Skoczyk
  - 1 – Sławomir Basisty, Damian Belciak, Tomasz Lach, Szymon Urban

Jak strzelano i tracono

Samobójcze	1/-
Bezpośrednio z wolnych	5/1
Po dośrodkowaniu z wolnego	1/1
Głową	3/2
Bezpośrednio z rzutu różnego	1/-
Po dośrodkowaniu z rzutu różnego	1/2
Po wyrzucie z autu	-/-
Karne niewykorzystane	1/2
Karne wykorzystane	1/3

Specjaliści od stałych fragmentów

Lipniczanie są jedną z najlepszych ekip w lidze wykonujących rzuty wolne. Bezpośrednio ze stałego fragmentu gry zdobyli aż pięć trafień. Na wyróżnienie zasługuje także bramka Grzegorza Skoczyka, który dokręcił piłkę idealnie prosto z rzutu różnego. Takie trafienia zdarzają się niezwykle rzadko, jednak kapitan Babiej Góry niejednokrotnie w rundzie udowodnił jak dobrze ułożoną posiada stopę.

Jak strzelano i tracono

Samobójcze	1/-
Bezpośrednio z wolnych	5/1
Po dośrodkowaniu z wolnego	1/1
Głową	3/2
Bezpośrednio z rzutu różnego	1/-
Po dośrodkowaniu z rzutu różnego	1/2
Po wyrzucie z autu	-/-
Karne niewykorzystane	1/2
Karne wykorzystane	1/3

Top 3, czyli naszym zdaniem

W rankingu Sportowego Podhala najbardziej wartościowym graczem drużyny został Wojciech Szczerba. Nominalny defensywny pomocnik z ilością 47 punktów był wyróżniającą się jednostką w szeregach zespołu z Lipnicy Wielkiej. To on wzięty na barki odpowiedzialność za strzelanie goli przy absencji kluczowych napastników i zajął miejsce klasycznej „9” na murawie. Zdobywał bramki w ważnych momentach i pracował heroicznie a ataku i obronie. Bardzo dynamiczny, swoją metamorfozą udowodnił, że potrafi odnaleźć się w każdym sektorze boiska. Drugie miejsce zajmuje aż czterech zawodników. Kapitan zespołu – Grzegorz Skoczyk, Damian Kuser, Hubert Konieczny oraz Paweł Szymusiak zgromadzili 44 oczka. Skoczyk to nie tylko bardzo twardy obrońca ale również zawodnik dysponujący świetnym uderzeniem i dokładnym długim podaniem, był drugim strzelcem zespołu, świetnie wykonywał stałe fragmenty gry. Konieczny w każdym meczu zostawiał całe serce na boisku, gryzł murawę i dawał pokaz nieustępliwości. Podobne wartości do drużyny wnieśli Kuser oraz Szymusiak, stanowili oni trzon drużyny podczas tej rundy.

Krzysztof Kościelniak
artykuł ze strony: sportowepodhale.pl

MARTYNA LICHOSYT MISTRZYNIĄ POLSKI W BIATHLONIE A LIPNICKA MĘSKA SZTAFETA ZDOBYWA BRĄZOWY MEDAL

Z ogromną przyjemnością pragniemy pogratulować mieszkance naszej gminy, Martynie Lichosyt, za zdobycie I miejsca oraz jednocześnie tytułu Mistrzyni Polski w Biathlonie w kategorii „Junior młodszy” podczas tegorocznych 53. Mistrzostw Polski Juniorów i Juniorów Młodszych, które odbyły się w dniach 08-13.02.2021 roku w Dusznikach-Zdrój.

W zawodach tych udało się Martynie wywalczyć: Podwójne Mistrzostwo w biegu sprinterskim i indywidualnym oraz Wicemistrzostwo w biegu pościgowym na 7,5km z czterema strzelaniami.

Martyna bierze udział również w programie „Celuj w Igrzyska” – Narodowy Program Rozwoju Biathlonu, gdzie w wyznaczonych biegach młodzi sportowcy zdobywają punkty. W kategorii Juniorów Młodszych Lipniczanka znajduje się na pierwszym miejscu.

Warto również nadmienić, iż w biegach sztafetowych w ww. mistrzostwach lipniczanie: Robert Kubisiak, Przemysław Bandyk oraz Jakub Brenkus w kategorii juniora zdobyli brązowy medal. Serdecznie gratulujemy.

(A.P.; K.K.)

Źródło zdjęć: FB Biathlonowy Ludowy Klub Sportowy

BIEGI ALPEJSKIE NA BABIEJ GÓRZE – ZAPRASZAMY DO ZAPISÓW

Miłośników Babiej Góry oraz biegów alpejskich serdecznie zapraszamy do biegowej rywalizacji w ramach Wiosennego Biegu Wschodzącego Słońca, 10. Chaszczoła-Biegu na Babią Górę oraz Letniego Biegu Wschodzącego Słońca.

6 czerwca 2021 r. zapraszamy do Lipnicy Wielkiej na pierwszą edycję **Wiosennego Biegu Wschodzącego Słońca** z metą na szczycie Babiej Góry. Start biegu nastąpi spod Ośrodka Charytatywno-Wypoczynkowego „Górska Przystań” w Lipnicy Wielkiej. Trasa biegu będzie przebiegać po południowym stoku masywu Babiej Góry i będzie prowadzić na szczyt Babiej Góry zielonym szlakiem turystycznym. Aby dostać się na metę zlokalizowaną na Diablaku (1725 m n.p.m.) uczestnicy biegu będą musieli pokonać 4,5 kilometra i +840 metrów przewyższenia! Jeżeli pogoda dopisze to w trakcie biegu oraz na mecie uczestnicy będą mogli podziwiać spektakularny wschód słońca.

7 sierpnia 2021 r. będzie miała miejsce **10. edycja Chaszczoła-Biegu na Babią Górę**. Start biegu nastąpi spod Ośrodka Turystyczno-Narciarskiego Mosorny Groń w Zawoi. Trasa biegu będzie początkowo poprowadzona niebieskim szlakiem turystycznym, następnie czarnym szlakiem do Schroniska PTTK Markowe Szczawiny. Przy schronisku nastąpi odcięcie w lewo w szlak żółty, a od Skrętu Ratowników, po kamiennych stopniach rozpocznie się wspinaczka pod górę po najtrudniejszym, ale jednocześnie najpiękniejszym fragmencie szlaku prowadzącym na szczyt Babiej Góry – Perci Akademików. Aby dostać się na metę zlokalizowaną na Diablaku, uczestnicy biegu będą musieli pokonać trasę o długości 8 km i przewyższeniu +1100 metrów!

Dzień później, w niedzielę 8 sierpnia, odbędzie się kolejny bieg alpejski z metą na szczycie Babiej Góry – **Letni Bieg Wschodzącego Słońca**, którego start będzie zlokalizowany po południowej stronie Babiej Góry, w Lipnicy Wielkiej. Bieg będzie letnią wersją **Wiosennego Biegu Wschodzącego Słońca**, także trasa będzie poprowadzona analogicznie jak w biegu czerwcowym, czyli zielonym szlakiem turystycznym po południowym zboczu Babiej Góry. W **Letnim Biegu Wschodzącego Słońca** uczestnicy wystartują o godzinę później, niż w czerwcu i będzie to godzina 4:30. Kolejną różnicę w tych dwóch biegach na pewno podaruje już sama Babia Góra, mianowicie będzie to aura o poranku, ponieważ nawet

przy świetnych warunkach pogodowych, sierpniowy wschód słońca będzie miał inne barwy od czerwcowego.

Na wysokości 1616 m n.p.m. uczestnicy **Wiosennego i Letniego Biegu Wschodzącego Słońca** będą mogli zobaczyć ślady po ruinach schroniska, które zostało wybudowane w latach 1904–05 z inicjatywy niemieckiego stowarzyszenia turystycznego Beskidenverein. Było to pierwsze i najwyżej położone schronisko w masywie Babiej Góry.

Na szczycie Babiej Góry uczestnicy każdego biegu otrzymają pamiątkowy medal, a Diablak podaruje wszystkim niezapomniane wrażenia i widoki. Z Diablaka przy dobrych warunkach pogodowych można podziwiać piękną

panoramę Tatr i Beskidów.

Linki do zapisów:

– **Wiosenny Bieg Wschodzącego Słońca**

https://b4sportonline.pl/bieg_na_babia/zapisy_na_wiosenny_bieg_wschodzacego_slonca_1

– **10. Chaszczok-Bieg na Babią Górę**

https://b4sportonline.pl/bieg_na_babia/zapisy_na_chaszczok_bieg_na_babia_gore_2

– **Letni Bieg Wschodzącego Słońca**

https://b4sportonline.pl/bieg_na_babia/zapisy_na_letni_bieg_wschodzacego_slonca

Serdecznie zapraszamy do udziału

w **Wiosennym i Letnim Biegu Wschodzącego Słońca** oraz do odwiedzenia Lipnicy Wielkiej na Orawie, która malowniczo rozciąga się u podnóża Babiej Góry. **Wiosenny i Letni Bieg Wschodzącego Słońca** jest organizowany przy współpracy z Gminą Lipnica Wielka.

Szczegółowe informacje o wydarzeniach znajdują się na stronie: <http://biegnababia.pl/>

Zapraszamy na Babią Górę!

Organizatorzy – „Kozica” Fundacja Biegów Górskich

Zdjęcia: Magdalena Sedlak,

Dominika Rakszewska,

Radosław Denisiuk,

Krzysztof Nagacz

V TURNIEJ DRUŻYN STRAŻACKICH W FUTSALU NA HALI SPORTOWEJ W LIPNICY WIELKIEJ

V Turniej Drużyn Strażackich w Fut-salu okazał się wielkim wydarzeniem. W rozgrywkach wzięło udział 15 drużyn strażackich z Gminy Lipnica Wielka, Gminy Jabłonka, Gminy Czarny Dunajec, Gminy i Miasta Nowy Targ oraz z Gminy i Miasta Rabka-Zdrój.

Mecze były niezwykle zacięte i stały na wysokim poziomie, o czym może świadczyć fakt, że w ćwierćfinałach, obydwu półfinałach i w finale o zwycięstwie decydowały rzuty karne.

Ostateczne wyniki przedstawiają się następująco:

1 miejsce – OSP Rdzawka

2 miejsce – OSP Lipnica Wielka Murowanica

3 miejsce – OSP Załuczne

4 miejsce – OSP Dębno

Wyróżnienia indywidualne:

Najlepszy zawodnik – Przemysław Zając – OSP Rdzawka

Najlepszy strzelec – Łukasz Młynarczyk – OSP Dębno

Najlepszy bramkarz – Krystian Kobroń – OSP Lipnica Wielka Murowanica.

Dziękuję i gratuluje wszystkim drużynom biorącym udział w turnieju. Dużym sukcesem okazały się też akcje charytatywne. Podczas zbiórki krwi krew oddało aż 46 osób, a chętnych było dużo więcej. Dziękuję bardzo wszystkim, którzy przyszli i oddali tak bardzo cenną krew.

Podczas zbiórki funduszy dla najbardziej potrzebujących, udało się zebrać kilka tysięcy złotych co również jest dużym sukcesem. Dziękuję przede wszystkim jednostkom biorącym udział w turnieju, które przeprowadziły do-browolną zbiórkę u siebie w drużyna-ch. Jesteście wspaniali.

Na koniec duże podziękowania dla osób, firm czy organizacji, które pomogły i wsparły nas finansowo. Bez Was nie byłoby tego sukcesu. Jeszcze raz dziękuję w imieniu swoim jak również jednostki OSP Lipnica Wielka Centrum i zapraszam za rok.

(P.M.)

foto: Jakub „Kubczak” Wojtyczek

Ósmoklasisto!

Dołącz do nas!

Zespół Szkół w Lipnicy Wielkiej to ciekawa i wszechstronna oferta!

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
W LIPNICY WIELKIEJ

ZNAK JAKOŚCI „Perspektywy”

- Najlepsze Licea w Polsce

PROFILE KSZTAŁCENIA

- j. angielski, historia, j. polski
- j. angielski, matematyka, biologia,
- j. angielski, matematyka, geografia,
- j. angielski, matematyka, chemia
- j. angielski, geografia, biologia,
- j. angielski, chemia, biologia

TECHNIKUM W ZAWODACH:

- TECHNIK PROGRAMISTA - **nowy kierunek**
- TECHNIK BUDOWNICTWA
- TECHNIK ROBÓT WYKOŃCZENIOWYCH
W BUDOWNICTWIE

Szkoła Branżowa I stopnia - murarz-tylnikarz,
monter konstrukcji budowlanych,
monter zabudowy i robót wykończeniowych

Szczegóły oferty edukacyjnej i rekrutacji
znajdziesz na www.zslipnicawielka.pl

Wspólnie z firmą JANKARA
organizujemy bezpośredni dowóz na trasie
Lipnica Mała – Lipnica Wielka Zespół Szkół.

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W LIPNICY WIELKIEJ

Liceum Ogólnokształcące w Lipnicy Wielkiej to wyjątkowa nowoczesna szkoła prezentująca nową jakość edukacji i stwarzająca doskonałe warunki do rozwoju zainteresowań.

Nauka

W zakresie rozszerzonym realizujemy
język angielski i 2 przedmioty do wyboru:
język polski, historia, matematyka, biologia, geografia,
chemia, fizyka

Zajęcia prowadzimy w nowoczesnych
pracowniach przedmiotowych
w komfortowych warunkach.

**Nauczyciele przedmiotów maturalnych są egzaminatorami
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie,
przygotują Cię do każdego do egzaminu!**

Wybierz nas a skorzystasz:

- Świetna atmosfera życia szkolnego
- Bardzo wysoka zdawalność egzaminu maturalnego i wysokie wyniki z maturalnych przedmiotów rozszerzonych
- Częste wycieczki szkolne i wyjazdy do teatrów krakowskich
  - Udział w projektach unijnych
- Nowoczesny model nauczania poprzez Małopolską Chmurę Edukacyjną
- Nauka w komfortowych warunkach
- Indywidualne podejście do ucznia
- Program stypendialny za wyniki w nauce
- Pyszna kawa w kawiarence uczniowskiej

**Za osiągnięcia dydaktyczne otrzymaliśmy
kolejny raz ogólnopolski
znak jakości szkoły NAJLEPSZE LICEA W POLSCE
„Brązowa Szkoła – Perspektywy 2021**

TECHNIKUM, SZKOŁA BRANŻOWA W LIPNICY WIELKIEJ

- **technik budownictwa**
- **technik robót wykończeniowych w budownictwie**

„Budowlańcy” należą do grupy poszukiwanych pracowników w kraju i za granicami naszego państwa. Zostań profesjonalistą i najlepszym w swoim fachu!

TECHNIK BUDOWNICTWA

Budownictwo należy do prężnie rozwijającej się gałęzi gospodarki w naszym kraju.

Osoby przedsiębiorcze mogą otworzyć własne firmy budowlane, w których będą zatrudniali innych.

TECHNIK ROBÓT WYKOŃCZENIOWYCH W BUDOWNICTWIE

Technik robót wykończeniowych jest nowym zawodem budowlanym i poszukiwanym na rynku pracy.

Roboty wykończeniowe obejmują ogromny zakres nowych technologii i zastosowania nowoczesnych materiałów.

Technik robót wykończeniowych może funkcjonować na rynku pracy, jako samodzielny zawód lub zarządzać zespołami roboczymi.

Szkoła Branżowa I stopnia

- murarz-tylnkarz
- monter konstrukcji budowlanych
- monter zabudowy i robót wykończeniowych

TECHNIKUM W LIPNICY WIELKIEJ

• technik programista

Technik programista jest znakomitą drogą życiową dla wszystkich, którzy z ciekawością patrzą na komputery - to jeden z najlepiej płatnych i najbardziej poszukiwanych na rynku pracy zawodów.

Programowanie

Zdobędziesz wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w zakresie programowania i testowania aplikacji.

Będziesz tworzył programy w najpopularniejszych obecnie językach tj. Python, C++, JavaScript, PHP

Współcześni programiści pracują najczęściej w biurach lub laboratoriach komputerowych wyposażonych w sprzęt niezbędny do projektowania i testowania aplikacji

Projektowanie

Będziesz projektował bazy danych i strony internetowe

Technik programista to nowe możliwości związane z nauczaniem zawodem:

1. Bezpieczeństwo sieci komputerowych
2. Bezpieczeństwo systemów komputerowych
3. Budowa i konfiguracja sieci komputerowych
4. Eksploatacja baz danych
5. Grafika 3D i wydruk 3D
6. Programowanie mikrokontrolerów i prostych układów
7. Programowanie w języku Python
8. Serwis urządzeń techniki komputerowej
9. Tworzenie i testowanie aplikacji

Administrowanie

Będziesz administrował stronami i aplikacjami internetowymi oraz bazami danych.

Dysponujemy nowoczesnym sprzętem, żebyś TY mógł rozwinąć swój potencjał!

Programista musi być dokładny, skupiony na powierzonym zadaniu, samodzielny, ale jednocześnie dobrze współpracujący w grupie, pasjonujący się programowaniem, zdobywający nową wiedzę i poznający nowe technologie.

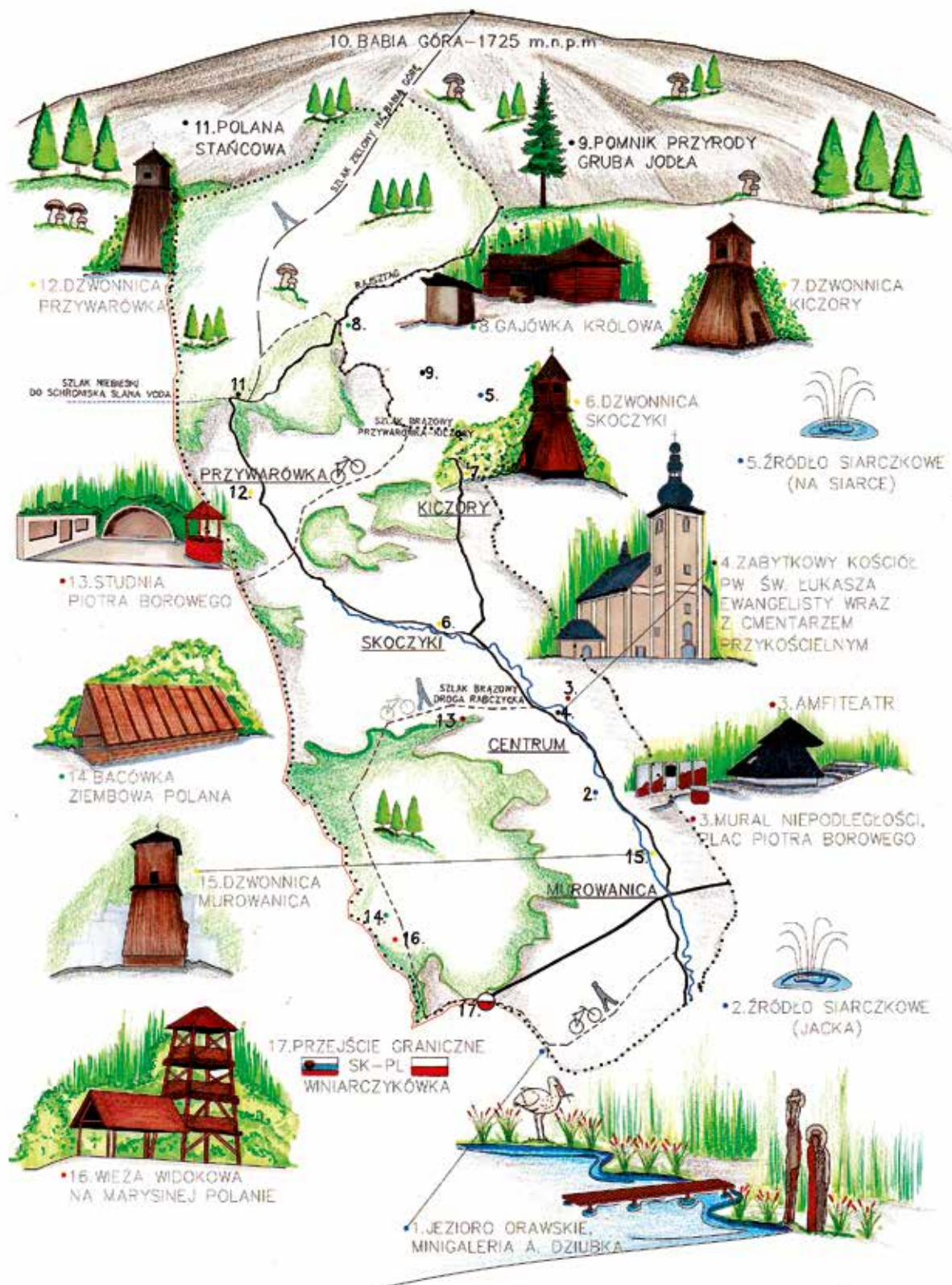
Czas wolny możesz spędzić w przytulnej kawiarence.
Realizujemy programy stypendialne za wyniki w nauce.
Osiągamy wysokie wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych – znacznie powyżej średnich krajowych
Lubimy sport i mamy swoje sukcesy sportowe.
Naukę w klasie pierwszej rozpoczynamy tygodniową wycieczką nad Bałtyk.
Jaka będzie wasza szkoła zależy od was!
Wiemy, że razem wypracujemy Twój sukces.

Rekrutację prowadzimy elektronicznie. Szczegóły oferty edukacyjnej i rekrutacji znajdziesz na www.zslipnicawielka.pl
Tel. 18 26 348 12

Zapraszamy!

LIPNICA WIELKA ♥ TURYSTYCZNE ORAWY

GMINNE NOWINY

WYDAWCA: Gmina Lipnica Wielka,

ADRES I SIEDZIBA WYDAWCY: 34-483 Lipnica Wielka 518, tel. 18 26345-95, e-mail: gmina@lipnicawielka.pl

ADRES I SIEDZIBA REDAKCJI: 34-483 Lipnica Wielka 520, tel. 18 26345-57; 18 26346-38, e-mail: biblioteka@lipnicawielka.pl; kultura@lipnicawielka.pl

REDAKCJA: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk,

SKŁAD I Druk: Drukarnia MK s.c. 34-400 Nowy Targ, ul. Waksmundzka 63, tel./fax 18 266 48 52, e-mail: mksc@o2.pl, www.drukarniaMK.pl

NAKLAD: 500 egz.